



ВЕСНИК

ЕНИГМАТСКОГ КЛУБА «НОВА ЗАГОНЕТКА»

ISSN 1820 – 2918

БЕОГРАД, ЈУЛИ 2023.

БРОЈ 77

УВОДНА РЕЧ

Завршена је «on line» Годишња скупштина клуба, на којој је, поред осталог, изабрано и ново клупско Председништво: Александар ЈАНКОВИЋ (председник), Милија СТЕВАНОВИЋ (потпредседник), Мирослав ЛАЗАРЕВИЋ (заступник), Петар ЈОВОВИЋ и Драган ЛОЈАНИЦА (чланови).

Клуб наставља са својом издавачком делатношћу у оквиру «Мале енигматске библиотеке». Припремљена је 19. свеска ове едиције ИСТОРИЈА СРПСКЕ ЗАГОНЕТКЕ, први део, аутора Мирослава ЛАЗАРЕВИЋА и Јована ВУКОВИЋА. Књига има 304 стране А5 формата и у току је обезбеђивање средстава за њено штампање. Припрема се и 20. свеска ове едиције РЕЧНИК ЧЕТРНАЕСТОСЛОВНИХ ПОЈМОВА Александра ЈАНКОВИЋА.

22. Сусрети енигмата Србије одржаће се у Каћу од 25 – 27. августа 2023. године. Позивају се чланови Клуба да у што већем броју присуствују овој енигматској манифестацији.

САДРЖАЈ

	СТРАНА
ЕНИГМАТСКЕ ВЕСТИ	2 – 4
ГОДИШЊА СКУПШТИНА КЛУБА	5 – 6
«МЕМОРИЈАЛ СРБОЉУБА СТАНКОВИЋА»	7 – 8
ПРВЕНСТВО СРБИЈЕ У САСТАВЉАЊУ ЗАГОНЕТАКА	9 – 13
22. СУСРЕТИ ЕНИГМАТА СРБИЈЕ	14
ДРУГИ О НАМА	15
ИСТОРИЈСКИ ПРИЛОЗИ	
Загонетке из сомборског «Голуба»	16 – 18
Из нишке енигматике	19 – 20
17. Сусрети загонетача Југославије	21 – 24
Издање «Спец енигма»	25 – 29
ЗАНИМЉИВОСТИ	30 – 38
УПОЗНАЈТЕ ЕНИГМАТЕ РЕГИОНА	39 – 42
22. ЕНИГМАТСКА КОЛОНИЈА	43 – 45
12. МЕМОРИЈАЛ «ЂУРО КНЕЖЕВИЋ»	46
САСТАВЉАЊЕ РЕБУСА	47 – 48
«ЕНИГМАТСКИ ДАНИ ЛУДАЈЕ»	49 – 50
ДОПИСНИ ПАЗАХ 2023.	51
ИЗ КЛУПСКЕ РАДИОНИЦЕ	52
ДОДАТАК: «Срмуш», број 17	I – IV

«ВЕСНИК» – Информативно–теоретски лист Енигматског клуба «Нова загонетка»
Припрема: Енигматски клуб «Нова загонетка», Београд
(11070 Београд, Булевар Арсенија Чарнојевића 124, улаз 3, стан 26)
Редакција: Председништво Енигматског клуба «Нова загонетка»
Уређивање и техничка припрема: Мирослав Лазаревић
(телефон: 011/2131 – 143; 064/9452 – 493; Е – mail: miroslav.lazarevic40@mts.rs)

Припремио: Мирослав Лазаревић, Београд

Текстови у ПОЛИТИЦИ РАЗБИБРИЗИ

У београдском енигматском часопису «Политика разбирива», у броју 191 од 5. маја 2023. године, на страни 4, објављена је најава за прво коло Четвртог отвореног првенства Србије у састављању загонетака за 2023. годину (састављање скандинавке), у организацији Енигматског савеза Србије, а које је трајало до 15. маја 2023. године.

У истом броју овог листа, на странама 18 – 19, у рубрици ЗАНИМЉИВА ЕНИГМАТИКА, Мирослав ЖИВКОВИЋ у тексту ДУГОВЕЧНА «РАДИОНИЦА», по ред осталог, пише о Зорану РАДИСАВЉЕВИЋУ, нашем врском енигмати и писцу енигматских књига, који је у књизи СВЕ ЈЕ МОГЛО БИТИ ДРУКЧИЈЕ користио липограм, тј. не коришћење једног слова (А) у читавом тексту. Пошто овакав начин писања има дугу историју, француски књижевник Ремон КЕНО био је средином 20. века, један од оснивача тзв. групе улипоиста, код које је основни постулат у креирању текстова био – ограничење. Иначе назив групе УЛИПО је акроним који у преводу значи РАДИОНИЦА МОГУЋЕ КЊИЖЕВНОСТИ.

У броју 192 овог листа од 2. јуна 2023. године, на страни 4, дата је најава за друго коло Четвртог отвореног првенства Србије у састављању загонетака за 2023. годину (састављање анаграма), у организацији ЕСС – а, а које је трајало до 20. јуна 2023. године.

У истом броју, на странама 18 – 19, у рубрици ЗАНИМЉИВА ЕНИГМАТИКА, Мирослав ЖИВКОВИЋ објављује текст ПИСАЦ БЕСКРАЈНЕ МАШТОВИТОСТИ, са поднасловом, мисли Милорада ПАВИЋА: «Писац увек болује од исте болести, болести да укршта речи». Ради се о нашем чувеном писцу Милораду ПАВИЋУ, познатом по романима ХАЗАРСКИ РЕЧНИК и ПРЕДЕО СЛИКАН ЧАЈЕМ. У поднаслову овог другог дела стоји да је то «роман за љубитеље укрштених речи», а где је принцип укрштених речи везан за читање романа.

У броју 193 овог часописа од 7. јула 2023. године, на странама 18 – 19, у рубрици ЗАНИМЉИВА ЕНИГМАТИКА, Мирослав ЖИВКОВИЋ наставља да објављује серију занимљивих текстова из света енигматике. Овога пута наслов је АЛИСА, ЛИТЕРАРНИ ФЕНОМЕН, а у поднаслову стоји мисао америчке књижевнице ФЛОРЕНС БЕКЕР ЛЕНОН: «Његова логика била је игра, а његове игре биле су логичне». Ради се о енглеском математичару и писцу Луису КЕРОЛУ, аутору књиге АЛИСА У ЗЕМЉИ ЧУДА. Поменути су и два романа настала на Алисином «трагу»: АЛИСИНИ ЗЛОЧИНИ, аргентинског писца Гиљерма МАРТИНЕСА и АУТОМАТСКА АЛИСА, енглеског писца Џефа НУНА. Ту налазимо и загонетку: «Ко је тај што се смеје на десет до два, а мршти се на седам и двадесет сваког Божјег дана» (сатне казальке). Лик Алисе ушао је у све поре савременог друштва. Користили су га: дизајнери моде, филмски и телевизијски посленици, музичари, сликари, балетски уметници, књижевници . . .

Мало је познато да је Луис КЕРОЛ творац једне занимљиве загонетке, коју је назвао сизигија, што значи «изостављање средњег слога». Луис КЕРОЛ је користио и акростихове да би сакрио имена својих јунакиња.

**Обавештење Небојше ВУЧЕНИЋА,
одговорног уредника ЕНИГМЕ од 24. маја 2023. године**

Dragi prijatelji,
javljam vam ono šta Zoran Milunović već zna, a što sam danas objavio i na sajtu i društvenim mrežama «Enigme».

Odlukom posloводства Kompanije «Novosti», od 15. maja 2023, obustavljeni su priprema, štampanje i distribucija većine revijalnih izdanja u okviru Kompanije, a između njih i «Novosti Enigme».

To znači da «Enigme» više neće biti na kioscima. Iznjenađen i sam tom odlukom, kao i druge kolege, koje vode druga revijalna izdanja – jer nije bilo reči i nagoveštaja, doduše ovi i ne govore ništa – napravio sam poslednji pokušaj, da «Enigmu» pretvorim u dodatak «Novosti». Kako ni na to nisu odgovorili, nema razloga da vas o ovome ne obavestim.

Ne mogu da vam kažem koliko mi je žao.

Molim vas da o tome obavestite sve saradnike, a i druge enigmate.

Nema razloga ni da ja ostanem u «Novostima». Uskoro ću vas obavestiti o svojim planovima. Jedan od njih podrazumeva da se ne rastajemo zauvek.

Ovu moju e-mail adresu slobodno obrišite, do daljnjeg je aktivna samo privatna neshavuc@gmail.com.

Brojevi telefona ostaju.

Srdačno vas pozdravljam,
Nebojša

Напомена редакције ВЕСНИКА:

Просто је несхватљиво да пословодство једне значајне српске новинске куће донесе овакву одлуку и прекине традицију излажења листа, који је био присутан више од 70 година, на бившим југословенским и сада српским просторима. ЕНИГМА је најдуговечнији енигматски лист на Балкану, са квалитетном и разноврсном ауторском енигматиком, који је био и остао део историје српске енигматике. ЕНИГМА је излазила и у далеко тежим финансијским временима и мислимо да српска енигматска јавност не може да се сложи са једном овквом одлуком, јер је најлакше обуставити неко издање, а не потрудити се да се нађе неко решење. То говори о неспособности пословодства куће, поготово када је у питању овакав часопис који је био симбол српског, па и југословенског загонеташтва, којим би се свака издавачка кућа могла дичити. Ако настави са гашењем својих ревијалних издања, која су веома интересантна за читалачку публику, а новинске издавачке куће постоје због својих читалаца, пословодство компаније ће на крају, због своје неозбиљности и неуважавања стања и потреба, угасити и само себе!

Припремили: Владимир Шарић и Мирослав Лазаревић

ЕНИГМАТСКИ ДОАЈЕНИ Персида РАДАК

Нови члан Енигматског клуба
«Нова Загонетка»
и Енигматског савеза Србије



Рођена је 1. августа 1932. године у Вршцу. Најстарији је живи српски енигмата који и даље повремено објављује своје анаграме. Живи у Вршцу (адреса: 26300 Вршац, Анђе Ранковић 12/4, стан 19, фиксни телефон: 013/832 – 172, мобилни телефон: 064/4943 – 072).

Најстарија жива сарадница ЕНИГМЕ и вероватно најстарија загонетачица у региону. Први рад објавила је у ЕНИГМИ 1987. године. Сада анаграме саставља из личног задовољства, иначе редовно прати енигматска издања: НОВОСТИ ЕНИГМУ, ПОЛИТИКА ЕНИГМАТИКУ И ПОЛИТИКА РАЗБИБРИГУ.

Персида наглашава да је стидљива особа и да се непријатно осећа у већем друштву, па да зато није никада била на СУСРЕТИМА ЕНИГМАТА СРБИЈЕ. Једини енигмата који је посетио и са њом разговарао био је Зоран РАДИСАВЉЕВИЋ, а разлог је био пријава за такмичење анаграмиста. Иначе, док је активно објављивала анаграме у НОВОСТИ ЕНИГМИ, покојни Стеван МАРЕКОВИЋ је од ње наручивао анаграме за пригодне прилике.

У ЛЕКСИКОНУ СРПСКИХ ЕНИГМАТА (2007) пише да је Персида РАДАК сарађивала у београдској НОВОСТИ ЕНИГМИ и да је одличан састављач анаграма.

У књизи СВЕТ АНАГРАМА (Зоран РАДИСАВЉЕВИЋ, 2004) налазимо 20 њених анаграма из НОВОСТИ ЕНИГМЕ.

У књизи КЛИНОВИ ПИРАМИДЕ И ВАРИЈАЦИЈЕ (Владета ТРИВУНАЦ, 2006) Персида је представљена са две пирамиде од 15 слова, објављене у НОВОСТИ ЕНИГМИ 1997. године.

Навешћемо пар анаграма из књиге СВЕТ АНАГРАМА:

1. ТАЛАСИ СЛАВЕ = ТЕЛИ САВАЛАС;
2. ДАЛЕКИ МАШТАР СНА = АЛЕКСАНДАР ТИШМА;
3. ОКИТИО НАЈВЕЋИ САН = АНТОНИЈЕ ИСАКОВИЋ;
4. СВИ: АКАДЕМСКИ МОЋНА! = ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ;
5. О, МЛАДИ ГОСПОДИН = ПЛАСИДО ДОМИНГО;
6. ЈАКА И СМЕЛА МАДАМ = ДАМА С КАМЕЛИЈАМА;
7. АУ, БАЈНИ РОК ГИТАРИСТ = БАЈАГА И ИНСТРУКТОРИ;
8. ЊЕГА ЈОШ ВОЛЕ МУЗЕ = ЊЕГОШЕМ МАУЗОЛЕЈ.

Ево и једне њене пирамиде од 15 слова (НОВОСТИ ЕНИГМА, 29. 07. 1997):
О, ОН, ЕНО, РЕНО, ТЕНОР, СРЕТНО, ВЕРНОСТ, СТВОРЕНА, ИСТОВАРЕН, ЗАРИВЕНОСТ, ОРЕЗИВАНОСТ, ЗАТВОРЕНОСТИ, НАЗОВИ ПРОТЕСТ, ПРОИЗВОЉАН ТЕСТ, ПРЕПОЗНАТЉИВОСТ.



11070 Београд, Булевар Арсенија
Чарнојевића 124, улаз 3, стан 26;
телефон: 011/2131 – 143, 064/9452 – 493,
е – mail: miroslav.lazarevic40@mts.rs;
жиро – рачун код Банке
Поштанска штедионица А.Д. Београд:
200 – 2722280101033 – 36;
матични број: 17354183, ПИБ: 101673150

ЗАПИСНИК

СА «ON LINE» ГОДИШЊЕ СКУПШТИНЕ КЛУБА РЕАЛИЗОВАНЕ ОД 1. МАЈА – 1. ЈУЛА 2023. ГОДИНЕ

Због финансијских разлога који су онемогућили директно окупљање чланова Клуба на једној локацији, због удаљености места сталног боравка чланова Клуба (цела територија Србије), као и због старосних и здравствених баријера чланова Клуба, које су у добром броју случајева онемогућавали њихово кретање на даље релације, Годишња скупштина клуба је одржана «on line» путем, без директних контаката, без физичког окупљања, а коришћењем савремених средстава комуницирања. Она је реализована у периоду од 1. маја до 1. јула 2023. године, у периоду између излажења бројева 76. и 77. клупског теоријско – информативног билтена «Весник».

У 76. броју «Весника» (април 2023), који је поштом достављен свим члановима Клуба (на дан 28. фебруара 2023. године било их је 24), а на основу закључака једногласно донетих на седници Председништва Енигматског клуба «Нова загонетка», одржаној у Београду, 24. априла 2023. године, објављени су сви материјали за које чланови Клуба треба да се изјасне, као и предлози за Скупштину Клуба, и то:

1. У новом мандату у наредном периоду за председника Клуба предлаже се Александар ЈАНКОВИЋ из Крагујевца, за потпредседника Милија СТЕВАНОВИЋ из Београда, за заступника Мирослав ЛАЗАРЕВИЋ из Београда, док су још чланови Председништва клуба Петар ЈОВОВИЋ и Драган ЛОЈАНИЦА из Београда;
2. Извештај о раду за период 1. новембар 2021 – 28. фебруар 2023;
3. Финансијски извештај (стање благајне) за период 1. новембар 2021 – 28. фебруар 2023;
4. План рада за 2023 – 2024. годину;
5. Излажење клупског «Весника» са годишњом динамиком 3 – 4 броја;
6. Наставак организовања «Меморијала Србољуба Станковића», такмичења у састављању словних ребуса и индиреката.
7. Наставак публикавања енигматских књига у оквиру клупске «Мале енигматске библиотеке».

Сви наведени материјали су саставни део овог записника.

Преко клупског блога www.novazagonetka.blogspot.com, као и преко сајта Енигматског савеза Србије www.ess.org.rs, сви материјали о којима се требало изјаснити, били су и електронским путем доступни члановима Клуба.

Закључак:

Како од чланова Клуба није стигло ниједно негативно мишљење на дате материјале, нити је било неких примедби на исте, као ни нових предлога, то се сматра да су чланови Клуба прихватили све предложено, па се у вези тога могу и донети одређене одлуке Скупштине клуба.

Београд, 1. јули 2023. године

**Председништво
Енигматског клуба «Нова загонетка»**

На основу закључка са «on line» Годишње скупштине клуба, реализоване од 1. маја до 1. јула 2023. године, донете су следеће одлуке:

ОДЛУКА 1

Прихватају се као пуноважни следећи материјали ЕК «Нова загонетка»:

1. *Извештај о раду за период 1. новембар 2021 – 28. фебруар 2023;*
2. *Финансијски извештај (стање благајне) за период 1. новембар 2021 – 28. март 2023;*
3. *План рада за 2023 – 2024. годину*

Наведени материјали су саставни део ове одлуке.

ОДЛУКА 2

Чланови новог сазива Председништва ЕК «Нова загонетка» су:

Александар ЈАНКОВИЋ (председник), Петар ЈОВОВИЋ, Мирослав ЛАЗАРЕВИЋ (заступник), Драган ЛОЈАНИЦА и Милија СТЕВАНОВИЋ (заменик председника).

ОДЛУКА 3

Информативно – теоријско клупско гласило «Весник» имаће годишњу динамику излажења 3 – 4 броја, наставиће се са организовањем «Меморијала Србољуба Станковића», такмичења у састављању словних ребуса и индиреката, а према финансијским могућностима и даље ће се у оквиру клупске «Мале енигматске библиотеке» штампати енигматске књиге.

Београд, 1. јули 2023. године

**Заступник Енигматског клуба
«Нова загонетка»
Мирослав Лазаревић**

**Председник Енигматског клуба
«Нова загонетка»
Александар Јанковић**



ЕНИГМАТСКИ КЛУБ «НОВА ЗАГОНЕТКА»

О р г а н и з у ј е т р а д и ц и о н а л н о

ТАКМИЧЕЊЕ У САСТАВЉАЊУ СЛОВНИХ РЕБУСА И ИНДИРЕКАТА 11. «Меморијал Србољуба Станковића»

Такмичење се организује у следећим дисциплинама:

1. Чист словни ребус

(једнословни, вишесловни
или са речима)

2. Комбиновани словни ребус

(са словима, бројевима, знацима,
симболима)

3. Индирект у свим варијантама

(синоним поставке, израз који се логички
наслања на поставку или произилази из
ње, узимање, недостајање или
наглашавање одређених делова
синонима или асоцијације поставке
и слично)

Општа такмичарска правила:

1. Може се учествовати у једној или више дисциплина, са највише 10 састава по једној и са највише три ауторске шифре укупно.
2. Сваки рад, са назнаком шифре аутора, мора бити коректно и потпуно представљен са решењем, а на посебном папиру А5 формата.
3. Радови се могу састављати у складу са опште прихваћеним правилима, али и на основу нових идеја и развојних путева предметних загонетака.
4. Код оцењивања радова узимаће се у обзир оригиналност, маштовитост, духовитост и комбинаторика поставке, као и ефектност решења.
5. Један од критеријума у вредновању ребуса биће «економичност» рада, тј. разлика између броја слова решења и броја слова у поставци.
6. Разломачка црта у ребусима неће се третирати као посебан знак.
7. У обзир долазе све варијације индиреката: наставак поставке, синоним или асоцијација за поставку, узимање, недостајање или наглашавање одређених делова синонима или асоцијације поставке и слично.
8. Такмичарски радови који не испуњавају наведене пропозиције биће дисквалификовани, без обзира на њихов квалитет.

Општи услови конкурса:

1. Радове ће оцењивати жири, који ће бити накнадно одређен. Одлуке жирија су коначне, а чланови жирија немају право учешћа у такмичењу.
2. Аутори радова ће бити откривени тек по завршетку рада жирија и одређивања коначног пласмана.
3. За све такмичарске дисциплине, за ауторе три најбоље пласирана састава, биће обезбеђене одговарајуће награде.
4. Радове слати под шифром на адресу: ЕК «Нова загонетка» (за Мирослава Лазаревића), 11070 Београд, Булевар Арсенија Чарнојевића 124, улаз 3, стан 26.
5. У другој мањој затвореној коверти у истој пошљици треба ставити идентификацију шифре, са именом и презименом аутора, кућном и електронском адресом и бројем телефона.
6. Рок за слање радова је 30. новембар 2023. године.

Београд, 21. јули 2023. године

Председништво ЕК «Нова загонетка»



ЕНИГМАТСКИ САВЕЗ СРБИЈЕ
22410 Пећинци, Слободана Бајића 1,
Културни центар Пећинци,
Жиро – рачун код ОТП банке, Београд –
пословница Пећинци: 325 – 9500600039099 –
26, Матични број: 07453337, ПИБ: 102597970.
Председник: Владимир Шарић,
22310 Шимановци, Прховачка 2,
телефони: 022/480 – 211; 065/9999 – 212,
Е – mail: vlagor5149@gmail.com;
Web Site: www.ess.org.rs

**ЧЕТВРТО ОТВОРЕНО ПРВЕНСТВО СРБИЈЕ
У САСТАВЉАЊУ ЗАГОНЕТАКА ЗА 2023. ГОДИНУ
ПРВО КОЛО – МЕМОРИЈАЛ МИОДРАГА ТОШИЋА**

Енигматски савез Србије у периоду од априла до августа ове године организује 4. ОТВОРЕНО ПРВЕНСТВО СРБИЈЕ У САСТАВЉАЊУ ЗАГОНЕТАКА. Кроз четири кола биће надметање у састављању више врсти загонетака: скандинавке, анаграма, ребуса и стиховане загонетке:

Прво коло – Меморијал Миодрага Тошића – састављање скандинавке;

Друго коло – Меморијал Милана Милина – састављање анаграма;

Треће коло – Меморијал Радомира Мићуновића – састављање ребуса;

Четврто коло – Меморијал Николе ЧД Пешића – састављање стиховане загонетке осим анаграма.

У првом колу, које је одржано под именом «Меморијал Миодрага Тошића» (у знак сећања на врсног састављача укрштеница и уредника «Новости енигме»), задатак је био да се састави скандинавка на **димензије 14 x 19 (заједно са описним пољима)**. Изрез за слику требало је да буде 6 x 7 поља у било ком углу, без улажења речи у рубна поља скандинавке. Рад је морао да садржи два тематска појма: **ОБЕДСКА БАРА** и **КУПИНОВО**.

Сваки такмичар могао је да пошаље највише три рада. Радови су се слали на мејл координатора **Владимира Шарића**: vlagor5149@gmail.com или на адресу: **Владимир Шарић, Прховачка 2, 22310 Шимановци**, најкасније до **15. маја 2023. године**.

Учесник Првенства који у сва четири кола освоји највише бодова биће првак Србије у састављању загонетака за 2023. годину. Победник ће бити проглашен на овогодишњим Сусретима енигмата Србије, а награде ће добити и другопласирани и трећепласирани учесник, као и три најуспешнија такмичара у сваком појединачном колу. Сви учесници ће добити захвалницу Енигматског савеза Србије.

15. април 2023.

Владимир Шарић
Координатор првенства

ПЛАСМАН УЧЕСНИКА ПОСЛЕ ПРВОГ КОЛА 4. ОТВОРЕНОГ ПРВЕНСТВА СРБИЈЕ У САСТАВЉАЊУ ЗАГОНЕТАКА

Учествовало је **28 енигмата са 48 скандинавки**. Радови су обројчени од 1 до 48 и достављени без ознака аутора члановима жирија. Жири су чинили: Видоје СТЕФАНОВИЋ, Милосав МАРЈАНОВИЋ, Драган МАТОВИЋ, Александар ЈАНКОВИЋ и Марјан РАДАКОВИЋ. Чланови жирија су оцењивали скандинавке оценама од 1 до 5 (по Правилнику о такмичењима ЕСС).

Победници првог кола су **Мирослав ЦВЕТКОВИЋ** из Ниша и **Небојша ДРАГОМИРОВИЋ** из Бања Лука са свих 25 поена. Њима припадају пехари, медаље и пригодне награде. Награде ће добити и трећепласирани и четвртопласирани такмичар, а сви учесници ће добити захвалнице.

РЕДОСЛЕД ТАКМИЧАРА ПОСЛЕ ПРВОГ КОЛА

- 1 – 2. **Мирослав ЦВЕТКОВИЋ** и **Небојша ДРАГОМИРОВИЋ** – 25 поена,
- 3 – 4. **Недјељко НЕДИЋ** и **Воја ДОДЕВСКИ** – 24,
- 5 – 7. **Јован НЕДИЋ**, **Стјепан ОРЕШИЋ** и **Зоран РАДИСАВЉЕВИЋ** – 23,
- 8 – 10. **Бранко МИЛОВАНОВИЋ**, **Јован ВУКОВИЋ** и **Антун ЈУРИЋ** – 22,
- 11 – 13. **Мирослав ЛАЗАРЕВИЋ**, **Драгослав РОСИЋ** и **Зоран МИЛУНОВИЋ** – 21,
- 14 – 17. **Перо ГАЛОГАЖА**, **Јадран ГОЛОИГРА**, **Милутин ТЕПШИЋ** и **Томислав ПОПОВИЋ** – 20,
- 18 – 19. **Божо МИЉЕВИЋ** и **Славко БОВАН** – 19,
- 20 – 22. **Ратко СТОЈКОВИЋ**, **Борис БАБИЋ** и **Зоран ТАЦИЋ** – 17,
- 23 – 25. **Борис НАЗАНСКИ**, **Крста ИВАНОВ** и **Сретен ПЕРИЋ** – 16,
- 26 – 28. **Верољуб БАБИЋ**, **Радомир МАТИЋ** и **Бранислав НИКИЋ** – 15 поена.

У обзир су узети најбоље пласирани радови учесника.

20. јуни 2023.

Владимир Шарић
Координатор првенства

Владимир Шарић, координатор првенства

**ЧЕТВРТО ОТВОРЕНО ПРВЕНСТВО СРБИЈЕ
У САСТАВЉАЊУ ЗАГОНЕТАКА ЗА 2023. ГОДИНУ**

ДРУГО КОЛО – МЕМОРИЈАЛ МИЛАНА МИЛИНА

У другом колу, које је одржано под именом «Меморијал Милана Милина» (у знак сећања на врсног састављача анаграма и загонетака налик њима), задатак је био да се састави чист анаграм на тему:

**СРПСКИ МУЗЕЈ ХЛЕБА СЛИКАРА ЈЕРЕМИЈЕ У
ПЕЋИНЦИМА (41 слово).**

Сваки учесник Првенства могао је да пошаље највише три рада. Анаграми (преметаљке) слати су на електронску адресу координатора **Владимира Шарића: vlagor5149@gmail.com** или на адресу: **Владимир Шарић, Прховачка 2, 22310 Шимановци, најкасније до 20. јуна 2023. године.**

20. мај 2023.

ТРЕЋЕ КОЛО – МЕМОРИЈАЛ РАДОМИРА МИЋУНОВИЋА

У трећем колу, које је одржано под именом «Меморијал Радомира Мићуновића» (у знак сећања на врсног састављача ребуса и индиректа), задатак је био да се састави класични ребус, у коме ће се у поставци, не у решењу, употребити у номинативу назив места **ОГАР**, које се налази у општини Пећинци.

Сваки учесник Првенства могао је да пошаље највише три рада. Ребуси су слати на мејл координатора **Владимира Шарића: vlagor5149@gmail.com** или на адресу: **Владимир Шарић, Прховачка 2, 22310, Шимановци, најкасније до 20. јула 2023. године.**

20. јуни 2023.

ЧЕТВРТО КОЛО – МЕМОРИЈАЛ НИКОЛЕ ЧД ПЕШИЋА

У четвртм колу, које се одржава под именом «Меморијал Николе ЧД Пешића» (у знак сећања на врсног састављача загонетака у стиху), задатак је да се састави **стихована загонетка** (осим анаграма), у којој ће се у решењу налазити у номинативу назив неке загонетке или неког енигматског појма.

Сваки учесник Првенства може да пошаље највише три рада. Стиховане загонетке слати на мејл координатора **Владимира Шарића: vlagor5149@gmail.com** или на адресу: **Владимир Шарић, Прховачка 2, 22310, Шимановци, најкасније до 10. августа 2023. године.**

20. јули 2023.

ПЛАСМАН УЧЕСНИКА ПОСЛЕ ДРУГОГ КОЛА 4. ОТВОРЕНОГ ПРВЕНСТВА СРБИЈЕ У САСТАВЉАЊУ ЗАГОНЕТАКА

Друго коло је одржано под именом «Меморијал Милана Милина» (у знак сећања на врсног састављача анаграма и загонетака налик њима), а задатак је био да се састави чист анаграм на тему:

СРПСКИ МУЗЕЈ ХЛЕБА СЛИКАРА ЈЕРЕМИЈЕ У ПЕЋИНЦИМА.

Такмичење је трајало од 20. маја до 20. јуна 2023. године. Учествовало је 37 енигмата са 68 анаграма. Радови су обројчани од 1 до 68, поређани по азбучном реду првог слова анаграма и достављени члановима жирија који су чинили: ДРАГАН ЛОЈАНИЦА, ВАЊА ТОМАШЕВ, РАДЕНКО РАКОВИЋ, МИЛИЈА СТЕВАНОВИЋ И ДРАГАН МАТОВИЋ. Чланови жирија су оцењивали анаграме оценама од 1 до 5 (по Правилнику такмичења ЕСС).

Победник је одређен на основу члана 33 ПРАВИЛНИКА О ТАКМИЧЕЊИМА ЕСС (У случају истог броја бодова, поредак се утврђује на основу више добијених петица, па четворки и тако редом). Победник је **Мирослав ЦВЕТКОВИЋ** из Ниша, испред **Зорана РАДИСАВЉЕВИЋА** из Новог Сада и **Бориса НАЗАНСКОГ** из Загреба са 22 бода. Пехар припада Мирославу ЦВЕТКОВИЋУ, а медаље добијају тројица првопласираних.

ПЛАСМАН УЧЕСНИКА ДРУГОГ КОЛА СА ОЦЕНАМА ЖИРИЈА

У обзир су узети најбоље пласирани радови учесника

ПЛА-СМАН	ПРЕЗИМЕ И ИМЕ – МЕСТО УЧЕСНИКА	ПОЕНИ ЧЛАНОВА ЖИРИЈА					
		ДЛ	ВТ	РР	МС	ДМ	СВЕГА
1.	МИРОСЛАВ ЦВЕТКОВИЋ – Ниш	5	5	2	5	5	22
2.	ЗОРАН РАДИСАВЉЕВИЋ – Нови Сад	5	4	3	5	5	22
3.	БОРИС НАЗАНСКИ – Загреб (Хрватска)	5	4	4	4	5	22
4.	ЗОРАН МИЛУНОВИЋ – Ниш	5	4	4	3	5	21
5 – 7.	СЛАВКО БОВАН - Кикинда	4	5	5	3	3	20
5 – 7.	СТИПАН МЕДО – Запрешив (Хрватска)	5	4	5	3	3	20
5 – 7.	ЗДЕНКО ЦАПАН – Карловац (Хрватска)	3	4	5	3	5	20
8 – 9.	НЕБОЈША ДРАГОМИРОВИЋ – Бања Лука (РС – БиХ)	3	4	4	3	5	19
8 – 9.	БОЖО МИЉЕВИЋ – Бања Лука (РС – БиХ)	5	4	3	4	3	19
10.	МИЛУТИН ТЕПШИЋ – Књајићево	4	5	5	2	2	18
11.	МИЛОСАВ МАРЈАНОВИЋ – Ваљево	4	3	5	3	3	18
12.	ДРАГОСЛАВ РОСИЋ – Шабац	4	5	2	4	2	17
13.	БОРИС БАБИЋ – Цриквеница (Хрватска)	5	2	2	3	4	16
14 – 15.	РАДОМИР МАТИЋ - Бор	3	4	2	3	4	16
14 – 15.	НЕДЉЕЉКО НЕДИЋ – Угљара (БиХ)	4	3	4	3	2	16
16.	БРАНИСЛАВ НИКИЋ – Пожаревац	2	4	4	2	3	15
17.	ПЕРО ГАЛОГАЖА – Ријека (Хрватска)	3	4	3	2	3	15
18 – 19.	АЛЕКСАНДАР ЈАНКОВИЋ – Грошница (Крагујевац)	3	4	1	4	2	14

18 – 19.	НИКОЛА ПЕТКОВСКИ – Скопље (Сев. Македонија)	4	4	1	3	2	14
20.	ДРАГИША ЦЕТИЋ – Гацко (РС – БиХ)	4	3	1	3	3	14
21 – 22.	ТОМИСЛАВ ПОПОВИЋ – Београд	3	2	3	2	4	14
21 – 22.	ВЕРОЉУБ БАБИЋ – Коцељева	4	3	2	2	3	14
23.	МИХАЈЛО ЦУЏАР – Руски Крстур	4	3	2	1	3	13
24.	ЗОРАН ТАЦИЋ – Ресник	2	3	4	2	2	13
25 – 26.	ДАРКО МАРКОВИЋ – Београд	3	3	3	2	2	13
25 – 26.	СТЈЕПАН ОРЕШИЋ – Загреб (Хрватска)	3	3	3	2	2	13
27.	МАРЈАН РАДАКОВИЋ – Ниш	4	2	3	1	2	12
28 – 29.	ЈОВАН ВУКОВИЋ – Нова Пазова	3	2	2	2	3	12
28 – 29.	АЉОША ВУКОВИЋ – Шибеник (Хрватска)	2	2	3	2	3	12
30.	РАДОСЛАВ ЈОВАНОВИЋ – Смедерево	3	2	1	3	2	11
31.	ВОЈА ДОДЕВСКИ – Ваљево	2	2	2	3	2	11
32.	МИРОСЛАВ ЛАЗАРЕВИЋ – Београд	4	2	1	1	2	10
33 – 34.	ВЕРИЦА РАЈОВИЋ – Ваљево	2	2	3	1	2	10
33 – 34.	ПЕРСИДА РАДАК – Вршац	2	2	3	1	2	10
35 – 36.	СРЕТЕН ПЕРИЋ – Лозница	2	2	1	2	2	9
35 – 36.	АНТУН ЈУРИЋ – Аџамовци (Хрватска)	2	2	1	2	2	9
37.	ГОЈКО МАНДИЋ – Баља Лука (РС – БиХ)	2	1	2	1	2	8

Напомена: ДЛ – Драган Лојаница, ВТ – Вања Томашев, РР – Раденко Раковић, МС – Милица Стевановић, ДМ – Драган Матовић

ПЛАСМАН УЧЕСНИКА ПОСЛЕ ДРУГОГ КОЛА

1. Мирослав ЦВЕТКОВИЋ 47 поена (25+22), 2. Зоран РАДИСАВЉЕВИЋ 45 (23+22), 3. Небојша ДРАГОМИРОВИЋ 44 (25+19), 4. Зоран МИЛУНОВИЋ 42 (21+21), 5. Недељко НЕДИЋ 40 (24+16), 6. Славко БОВАН 39 (19+20), 7–10. Божо МИЉЕВИЋ 38 (19+19), Борис НАЗАНСКИ 38 (16+22), Милутин ТЕПШИЋ 38 (20+18) и Драгослав РОСИЋ 38 (21 +17), 11. Стјепан ОРЕШИЋ 36 (23+13), 12–13. Воја ДОДЕВСКИ 35 (24+11) и Перо ГАЛОГАЖА 35 (20+15), 14–15. Јован ВУКОВИЋ 34 (22+12) и Томислав ПОПОВИЋ 34 (20+14), 16. Борис БАБИЋ 33 (17+16), 17–19. Мирослав ЛАЗАРЕВИЋ 31 (21+10), АНТУН ЈУРИЋ 31 (22+9) и Радомир МАТИЋ 31 (15+16), 20–21. Бранислав НИКИЋ 30 (15+15) и Зоран ТАЦИЋ 30 (17+13), 22. Верољуб БАБИЋ 29 (15+14), 23. Сретен ПЕРИЋ 25 (16+9), 24. Јован НЕДИЋ 23 (23+), 25. Бранко МИЛОВАНОВИЋ 22 (22+), 26–28. Јадран ГОЛОИГРА 20 (20+), Стипан МЕДО 20 (+20) и Зденко ЦАПАН 20 (+20), 29. Милосав МАРЈАНОВИЋ 18 (+18), 30. Ратко СТОЈКОВИЋ 17 (17+), 31. Крста ИВАНОВ 16 (16+), 32–34. Александар ЈАНКОВИЋ 14 (+14), Никола ПЕТКОВСКИ 14 (+14) и Драгиша ЦЕТИЋ 14 (+14), 35–36. Дарко МАРКОВИЋ 13 (+13) и Михајло ЦУЏАР 13 (+13), 37–38. Аљоша ВУКОВИЋ 12 (+12) и Марјан РАДАКОВИЋ 12 (+12), 39. Радослав ЈОВАНОВИЋ 11 (+11), 40–41. Верица РАЈОВИЋ 10 (+10) и Персида РАДАК 10 (+10) и 42. Гојко МАНДИЋ 8 (+8).

15. јули 2023.

Владимир Шарић, координатор првенства



ЕНИГМАТСКИ САВЕЗ СРБИЈЕ

22. СУСРЕТИ ЕНИГМАТА СРБИЈЕ ОДРЖАЋЕ СЕ ОД 25. ДО 27. АВГУСТА ОВЕ ГОДИНЕ У КАЋУ, МЕСТУ ДЕСЕТАК КИЛОМЕТРА ОД НОВОГ САДА, У ОБЈЕКТУ «ОМОРИКА», У ОКВИРУ ФИРМЕ «ОМОРИКА ДМ», ЗА КОЈИ ДОМАЋИН ДРАГА МАРЈАНАЦ КАЖЕ ДА ЈЕ ТО «РЕСТОРАН ДОМАЋЕ ХРАНЕ СА ПРЕНОЋИШТЕМ».

Смештај је у једнокреветним, двокреветним и трокреветним собама по цени пуног пансиона од 3.500,00 динара. Цена дводневног аранжмана је 7.000,00 динара. Пријаве и уплате се врше до 15. августа 2023. године.

Уплате се врше на текући рачун: «ОМОРИКА ДМ», Светосавска 47, Каћ:

325 – 9500 – 600045193 – 77.

Пријаве се врше на мејл председника ЕСС Владимира ШАРИЋА:

vlagor5149@gmail.com и на услужни мејл «Оморике ДМ»:

vesna.trijumf@gmail.com.

Енигмати који долазе из Босне и Херцеговине, Хрватске, Словеније и др. могу уплату извршити по доласку на лицу места, с тим да се пријаве до предвиђеног рока.

Удружење «Локалитет» ће урадити лого 22. СЕС-а, мајице, обезбедити био разградиве кесе, хемијске оловке, блокчиће, комплете «Забавника» и књиге «Невен» за награде. Пехаре, медаље, плакете, повеље и захвалнице ће урадити «МИС Јовановић» (Салон пехара) из Аранђеловца. Обезбедиће се награде и у енигматској и осталој литератури. Задатке за такмичења припремиће чланови ЕК «Нова загонетка» и ЕК «Срем».

Оквирни програм 22. Сусрета енигмата Србије обухвата следеће:

ПЕТАК – 25. август 2023.

12–16 ч – Окупљање и смештај учесника у «Оморици»; 16–17 ч – Коктел добродошлице и договор око организације скупова и такмичења; 17–19 ч – Првенство Србије у састављању анаграма; 19–20,30 ч – Вечера; 21–23 ч – Скупштина Енигматског савеза Србије.

СУБОТА – 26. август 2023.

8–9 ч – Доручак; 9,30–10 ч – СВЕЧАНО ОТВАРАЊЕ, поздравне речи домаћина и организатора, коктел и заједничко фотографисање; 10–16 ч – ИЗЛЕТ: Посета Новом Саду, Петроварадину и евентуално Сремским Карловцима; 16–17 ч – Ручак; 17–19 ч – Првенство Србије у решавању загонетака; 19–20 ч – Вечера; 20,30–23 ч – Такмичење парова у решавању ребуса и евентуално турнир у квизовци.

НЕДЕЉА – 27. август 2023.

8–9 ч – Доручак; 9–12 ч – Излет у Каћ и околину (посета Манастиру Ковиљ); 12–13 ч – Шаховски меч «ЈУГОВИЋ» (Каћ) – ЕНИГМАТИ; 13–15 ч – СВЕЧАНИ РУЧАК, ПРОГЛАШЕЊЕ ПОБЕДНИКА, ПОДЕЛА НАГРАДА И ПРИЗНАЊА ЕСС; 15 ч – ЗАВРШЕТАК 22. СЕС-а и одлазак учесника.

Коначни ПРОГРАМ ће се донети пошто се утврде сви детаљи око могућности посете поменутиим објектима за време излета у суботу и недељу.

Енигматски савез Србије
Председник Владимир Шарић

СА БЛОГА НЕДЈЕЉКА НЕДИЋА «DESETA UMJETNOST ENIGMATIKA»

Понедељак, 12. јуни 2023.

Vladeta Trivunac (1939.-2018.) najplodonosniji je autor enigmat-
skih knjiga u povijesti srbijanskoga zagonetaštva. Njegova je ostav-
ština nedovoljno istraženo i neiscrpno blago iz kojega će proizaći više
enigmodjela. Jedno od njih jest i ove godine objavljeno djelo „Ispu-
njaljke“. Njegov suautor i urednik Miroslav Lazarević napisao je i
predgovor. Ocjenitelj djela je Vladimir Šarić, a autorica pogovora jest
Jozefina Beke – Trivunac. Nakladnikom knjige su EK „Nova zago-
netka“ Beograd i poduzeće „Alma“.

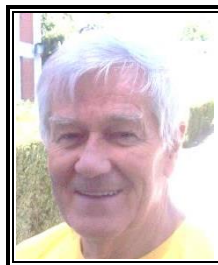


U knjizi je, na njezinih 412!!! stranica, prikazano 50 temeljnih vrsta
ispunjaljaka sa svim mogućim inačicama od 217 različitih sasta-
vljača, dok su njezini dodatci ispunjaljke Branka Milovanovića,
Miroslava Živkovića i Gordane Jovanović Šarić. Fascinantno!!!!

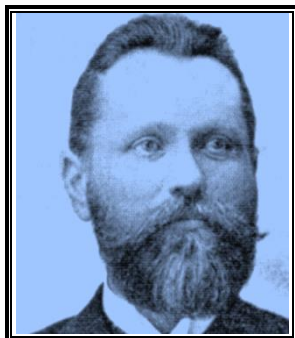
Припремио: Мирослав Лазаревић, Београд

ЗАГОНЕКЕ ИЗ СОМБОРСКОГ «ГОЛУБА»

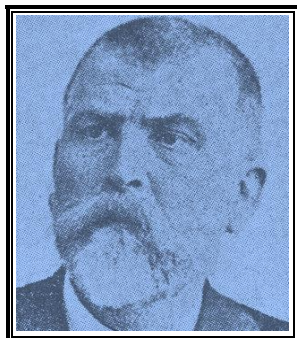
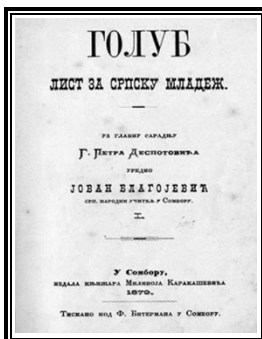
ОСТВАРЕЊА ПОЗНАТИХ СРПСКИХ ПИСАЦА



ГОЛУБ, «лист за српску младеж» излазио је у Сомбору под уредничком палицом Јована БЛАГОЈЕВИЋА, уз главну сарадњу Петра ДЕСПОТОВИЋА. Први број изашао је у јануару 1879, а последњи у 35. години излажења, број 11/12 за новембар/децембар 1913. године. Јована БЛАГОЈЕВИЋА је на месту уредника, у периоду 1907 – 1913. наследио Коста СТОЈАЧИЋ. Поред новосадског НЕВЕНА Јована ЈОВАНОВИЋА ЗМАЈА, сомборски ГОЛУБ је дао велики допринос развоју српске енигматике и у другој половини 19. века покренуо је српску загонетку у излазном путањом.



Јован Благојевић



Петар Деспотовић

Јован БЛАГОЈЕВИЋ (1848 – 1918) био је учитељ, градски представник, сарадник многих листова и писац уџбеника. Као оснивач и уредник дечјег листа ГОЛУБ, негујући у њему и загонетке, веома је значајан за српску енигматику. Овај «лист за српску младеж» имао је једну од најсталнијих и најбољих енигматских рубрика, са преко 400 сарадника који су објавили преко 1.200 разноврсних загонетака. У сваком броју, у рубрици КОШТУЊЦИ, доношене су разне загонетке (ребуси, коњички скокови, класичне загонетке, питалице, рачунски задаци и друге), чиме су ударени темељи српској енигматици и дат знатан допринос популаризацији и афирмацији овог вида умног стваралаштва. Није познато да ли је Јован БЛАГОЈЕВИЋ и сам састављао загонетке.

Петар ДЕСПОТОВИЋ (1847 – 1917) био је учитељ, професор, директор, школски надзорник, песник и педагошки писац. Био је главни енигматски сарадник ГОЛУБА у првих пет година његовог излажења, када је објавио 25 загонетака. Сарађивао је у већем броју листова (ПРИЈАТЕЉ СРПСКЕ МЛАДЕЖИ, ДАНИЦА, МЛАДА СРБАДИЈА, ЈАВОР, ГОЛУБ, СТАРМАЛИ, СРПСКИ ГЛАС, БОСАНСКА ВИЛА и други) и међу првима је у Сомбору објављивао загонетке. Спада међу пионире српске уметничке загонетке.

Сарадници у листу ГОЛУБ, поред осталих, биле су многе истакнуте личности тог времена, као што су: Мита ПОПОВИЋ, Владимир ЈОВАНОВИЋ, Војислав ИЛИЋ, Јован ДУЧИЋ, Алекса ШАНТИЋ, Радоје ДОМАНОВИЋ, Бранислав НУШИЋ, Вељко ПЕТРОВИЋ, Милан ПЕТКО – ПАВЛОВИЋ, Јелка ГЕРДЕЦ, Димитрије Мита – КЛИЦИН, Милорад МИТРОВИЋ, Светозар ЋОРОВИЋ.

Навешћемо један број загонетака познатих српских књижевника који су се на почетку својих каријера бавили и загонетањем.

**ГОЛУБ, број 4, 1881, класична загонетка, А. Ђ. Нуша
Бранислав НУШИЋ (1864 – 1938)**

Ја сам добар, добар тако,
И знаде ме скоро свако,
С дечицом се играм, дружим,
Чак као коњиц ја им служим,
«Прав» сам – па к`о што и сваки
Неваљалце казним таки.
И добра сам срца боме
Потпомажем старце боне,
Шта ћу више да вам речем,
Погодите једном већем!

Решење: ШТАП.

**ГОЛУБ, број 6, 1881, коњички скок
Милорад МИТРОВИЋ (1867 – 1907)**

	шко-	ко	бар	
	сам	жи	лу	
у	од	до-	ђак,	де
о-	бе-	Ја	шко-	и-
	и	пак.	ран	
	је	ле	дем	

Решење:
ЈА У ШКОЛУ ИДЕМ
И ДОБАР САМ ЂАК,
КО ОД ШКОЛЕ БЕЖИ
ДЕРАН ЈЕ ОПАК.

**ГОЛУБ, број 6, 1887, аритмогриф, оригинална поставка
Јован ДУЧИЋ (1871 – 1943)**



Решење:

ПЕТАР ПЕТРОВИЋ ЊЕГУШ
(ПЕРО, ЕТО, ТАРА, АР, РОГ,
ПЕРА, ЕВА, ТРИ, РЕП, ОПЕТ,
ВРАТА, ИЊЕ, ЋИРА, ЊЕГУШ,
ЕТО, ГОРА, УШ, ШИТИ).

**ГОЛУБ, број 5, 1889, шарада
Радоје ДОМАНОВИЋ (1873 – 1908)**

Од имена једног две страшне звери добијеш,
кад том имену први слог одбијеш.
Сад узми први слог, а од другог слово прво,
па ћеш онда добити здраво високо дрво.
Кад опет првом слогу даш другог последњи глас,
тад такав добити болест може за један час.
Ово што ти изађе кад натрашке читаш,
животињу једну северних крајева имаш.

Решење: БОРИСЛАВ,
РИС, ЛАВ, БОР,
БОС, СОБ.

**ГОЛУБ, број 8 и 9, 1891, класична загонетка, «Светислав»
Светозар ЋОРОВИЋ (1875 – 1919)**

Ја сам једна ријека од два слога само, погодићеш брале промислиш ли с` мало.	А пошњедње слово у среду праметни, опет средње слово ти острага метни:
Прво и пошњедње слово ми одбаци, ријеку опет једну ово ће ти касти.	Тад ћеш добит` биљку коју свако знаде. – Е да брацо мали погоди ме саде!

Решење: ДУНАВ,
УНА, ДУВАН.

Марјан Радаковић, Ниш

ИЗ НИШКЕ ЕНИГМАТИКЕ

ЕНИГМАТСКИ КЛУБ «НИШ»



Нишки лексикон је први у низу *Лексикона градова Србије*, едиције која замишљена као мозаички приказ прошлости и садашњости, живота и духа урбаног простора Србије.

Почетна идеја о лексикографском представљању 24 српска града проишлаго је из осећања потребе да се валоризаје култура памћења и знања о себи, да се сачини албум живих слика градова протканим локалним духом, бојама и спечифичностима по којима се они препознају и које чине њихов идентитет.

Миливоје Стефановић
У Београду, 5. октобар 2011.

Лексикони градова Србије

НИШКИ ЛЕКСИКОН



ЈП Службени гласник и Град Ниш
Београд, 2011

Аутор текста о нишкој енигматици је Ненад Стојиљковић са Факултета за физичку културу у Нишу и члан уредништва овог издања.

Један од аутора текстова у «Нишком лексикону» помиње се енигмата проф. доктор Видоје Стефановић, али он нема никаквог додира са помињањем енигматике.

Као допуна овом тексту објављеном у «Нишком лексикону» додати да је касније председник ЕК «Ниш» био Никола ЧД Пешић, а потом поново Марјан Радаковић.

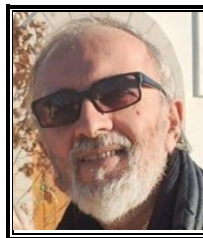
ЕНИГМАТСКИ КЛУБ НИШ, почео је са радом 1973. као секција Енигматског клуба Београд. Први председник секције био је Никола Поповић. Нишке енигмате, оснивачи секције, на званичним и незваничним наступима представљале су се као Енигматски клуб „Наисус“. По оснивању секције, нишки лист НАРОДНЕ НОВИНЕ уводи рубрику „Енигматика“ коју је дуже од једне деценије уређивао Никола Поповић. На сусретима енигмата Југославије 1980. у Винковцима та рубрика проглашена је најуспешнијом у конкуренцији дневних листова. Тада је у Винковцима одржано и прво првенство енигматских клубова на коме је ЕК „Наисус“ освојио треће место. „Наисус“ 1986. постаје самосталан клуб чији чланови 1998. покрећу енигматски лист *Шарага* у издању нишке новинске куће „Народне новине“. Клуб 2002. мења назив у ЕК „Ниш“. Председник клуба је Марјан Радаковић. Клуб 2005. у Нишкој бањи организује Пети сусрет енигмата Србије (СЕС) и Први фестивал ауторске загонетке (ФЕЗ) који се од тада традиционално одржава сваке године. На последњем сусрету енигмата Србије, одржаном у Крагујевцу 2010, ЕК „Ниш“ је у појединачној и екипној конкуренцији освојио златну медаљу у састављању анаграма. Клуб је објавио две књиге: *Ениџморимићи*, аутора Николе Пешића и *Аниџолоџија српске ениџмајске зајонетке* Марјана Радаковића и Николе Пешића.

Родоначелницима енигматике у Нишу сматрају се Живко Рајковић, чија је бројчаница објављена у *Погмлајку јадранске сѝраже* у Сплиту 4. јануара 1934, и Ђира Ж. Прендић, аутор прве укрштенице. Пред крај XIX в. објављиване су мале загонетачке умотворине у нишкој СЛАВИ, а од 1905. и у листу КИБА.

Воја Додевски, Ваљево

**ВАЉЕВСКИ ЕНИГМАТСКИ КЛУБ
«БРАНКОВИНА»**

**17. СУСРЕТИ ЗАГОНЕТАЧА ЈУГОСЛАВИЈЕ
Ваљево, 20 – 22. септембар 1985.**



Највећа активност Ваљевског енигматског клуба «Бранковина», поред редовних састанака чланова клуба, договора око сарадње са енигматским листовима и клубовима, у 1984. години свела се на припрему 17. Сусрета загонетача Југославије, који су се одржали у Ваљеву од 20. до 22. септембра 1985. У припреми су учествовали, наравно, сви чланови клуба, а велику помоћ око организације дало је Загонетачко друштво «Чвор» из Бјеловара.

Занимљиво је и то да су организацвију 17. СЗЈ финансијски помогли: Веће Савеза синдиката Ваљево, Извршни савет СО Ваљево, «Инос Ваљево», Пивара «Јединство» Ваљево, Основна банка «Ваљево», «Подгорка» Осечина, ЗОИЛ «Дунав», Редакција «Еуреке» Горњи Милановац, ЗД «Чвор» Бјеловар. Поред њих помоћ у организацији Сусрета су пружили «Стрела» Ваљево и Угоститељска радна организација «Слога» Ваљево, а посебно ГРО «Јабланица» Ваљево, у чијем хотелу су се и одржали Сусрети.

У току лета 1985. за учешће на СЗЈ стизале су пријаве клубова са бројем чланова који долазе, као и појединача и ево кратког списка пријава које су стигле у токе прве седмице пријављивања: ЗД «Чвор» Бјеловар, «Вазак» Вараждин, РКУД «Вискоза», енигматска секција, Лозница, ЗЕК «Зеница» Зеница, ЗД «Винковци» Винковци, ЕУ «Загреб» Загреб, ЕК «Божидар Вранички» Сплит, ЕК «Упитник» Брезово Поље, ЕУ «Бања Лука» Бања Лука, ЕК «Сирена» Пула, ЕК «Гњилане» Гњилане, ЕК «Симон Рацковић» Зворник, ЕК «Бор» Бор, ЕК «Домен» Требње, ЕК «Славонски Брод» Славонски Брод. Даље су стизале пријаве и осталих клубова и друштава, а пријаву су послале и редакције енигматских листова: «Еурека», «Чвор», «Ких», «Орбис».




Идејно решење знака Сусрета је урадила Олга Франић из Загреба и она је као награду добила бесплатан боравак у Ваљево за време Сусрета.

Први је у Ваљево стигао Маријан Селман, новинар Радио Загреба, затим су стигли проф. Миленко Зубер из Београда, Богдан Бутина у Владимир Бостјанчић из Зенице, по брачни пар Олга и Иван Франић из Загреба.

Први дан на Сусретима, 20. септембар 1985.

Енигмате је дочекао Билтен бр. 1, на 3 странице А4 формата, са обавештењима у Сусретима и догађајима, о Ваљеву . . . Билтен су радили чланови и пријатељи ЕК «Бранковина», мада неки од њих после нису били на списку учесника Сусрета, који је неколико пута допуњаван.

У фоајеу Хотела «Јабланица» је пруређена изложба карикатура, сада пок. ваљевског карикатуристе Бранислава Обрадовића, а у градској Библиотеци «Љубомир Ненадовић» изложба енигматске штампе.



BILTEN I

Valjevo, 20. septembra 1985. godine

(Prva)

Sunčana vest

Jutros je u Valjevu osvanuo sunčan i lep jesenji dan.

Ako se pe jutru dan posnađe - XVII Susreti zagonetača Jugoslavije biće - sunčan obasjani.

Telefon DOBRO DOŠLI!

Ako želite da se javite kući - u prisnom hotelu "Jablancica" (danas) imate telefoniku govornicu.

Radosna vest

U VALJEVO DANAŠ DOPUTOVAO DRUGI MARJAN ROŽIĆ

je

Danas u 12 časova u Valjevo iz Beograda doputovao drug Marjan Rožić, član Predsedništva Savezne Konferencije SRBNJ. U daljnjem tekstu je došleka druga Rožića bili su i predsednik i član Organizacionog odbora Suroreta Branko Polić i profesor dr. Milenko Žuber.

Drug Rožić je potom imao suuret sa radnicima "Krušički" u njihovoj fabrici "Akumulatori".

Posle podne u sali Skupštine Opštine Valjevo drug Rožić razgovarao sa političkim aktivim naše Opštine i Regiona.

Prvi suuret sa drugom Rožićom, ut. učenici Suroreta imaoše večeras u 19 časova na izložbi enigmatičke štampe u Gradskoj biblioteci.

Prvi gost

Prvi prijavljeni gost na recepciji hotela "Jablancica" - učenik XVII SZJ, bio je danas pre podne MARIJAN SEJMAN, urednik Radio Zagreba, stavlja su prijatelji; prof. dr. Milenko ŽUBER iz Beograda, Vladimir KVAJČIĆ iz Sopota BUDINA iz Senice, braćo par Olga i Ivan FRANIĆ iz Zagreba...

strana 2

XVII SZJ

Večeras u 19 časova

● Izložbu enigmatičke štampe otvorio je večeras u Dečijem odeljenju Gradske biblioteke "Ljubomir Matković" (sagov Pantićove i Karadžićove) drug SLAVKO FELBER iz Ljubljane.

Domaćini

● Domaćini hotela "Jablancica": direktor - Viktorija DJUKANJEVIĆ; pomoćnik - Mira OVEČERVIĆ; šef recepcije - Vlada BRANČIĆ.

Izložba karikatura

● Pogledajte izložbu karikatura Branislava OBRADOVIĆA - u foajeu Velike sale hotela.

Knjiga utisaka

- nalazi se u predvorju Velike (Klno) sale. Namensjena je našim zapažanjima, primedbama, sugestijama, dubovitim anegdama...

Gost posela

● Gost Enigmatičkog posela, sutra uveče biće i književnik - peonik (Valjevac) BERAŠ PAJČIĆ - trenutno na dužni "privremena posla" u SZJ Beograd.

Anegdota R O D

- Koliko ko može da priča gostuju na kućni smeštaj? - pita predsedavajući na poslednjoj sednici članova Organizacionog odbora XVII SZJ.

- Ja - dvojiću
- Ja - jednog
- Ja - trojiću
- Ja - dve!

- - -

Aperitiv vest

VEČERAS NA IZLOŽBI

Valjevska opština je poznati voćaršički kraj. Od kvalitativnog voća prava se kvalitetna piće koja su dobijala i međunarodne nagrade.

"BREVJANA" iz Valjeva poslala je učesnicima Suroreta SZJ (na probu) - domaći rakije "Domestika" i "Zeravica". I izuzetno ukusna sok od paradajza.

"KROŠKA" iz Omešine poslala je (na probu) struktivnu Votku sa propolisom, Lovušku rakiju i staru Biljovnicu preporučenu "Biljovnicu".

"Podgoričko" voćno vino od jabuka - "POPI" je najpoznatiji hit u predviđenom programu ove poznate kuće.

Ž i v o t i!

Други дан на Сусретима, 21. септембар 1985.

Изашао је Билтен бр. 2, са информацијама о догађајима од претходног дана, о пленарном делу СЗЈ на којем су присуствовали и Марјан Рожић, члан Председништва Савезне конференције ССРНЈ и наравно наша песникиња Десанка Максимовић.

Професор Миленко Радовић је одржао предавање о енигматици као виду културног стваралаштва, а Јован Вуковић предавање на тему: «Загонетке у делима Десанке Максимовић».

Најављена је и Оснивачка Скупштина Енигматског савеза Србије, а објављен је и оквирни број учесника (кретао се и преко 200, иако је тај број касније допуњаван).

strana 3

XVII SZJ

Poslednja vest

DEŠANKA MAKIMOVIC NA SABORU ENIGMATIČKE JUGOSLAVIJE

U toku priprema ovog Biltena I (u 15.40 časova) obavestili smo da se Saboru enigmatičke Jugoslavije je sutra, u subotu 21. septembra 1985. godine, u velikoj sali hotela "Jablancica" u Valjevu, prisustvovati i naša velika pesnikinja DEŠANKA MAKIMOVIC. Jedan od tri referata koji će sutra na Saboru biti podneti, posvećen je zagonetkama u delima velike pesnikinje.

Ova vest obrađovala je, ne samo autora posumnog referata Jovana G. Vukovića, već i sve učesnike XVII Suroreta zagonetača Jugoslavije.

V.P.

BILTEN I: Organizacioni odbor XVII SZJ u Valjevu
 INFORMACIONI SAOPŠTENJE, PIŠE I BILTEN UREDNIK: Veselin Pantić
 KUĆA: Mila Mrljanović
 FOTODIZAJN: Jela Radosavljević
 TIRAŽ: 250 primeraka

Трећи дан на Сусретима, 22. септембар 1985.

Изашао је Билтен бр.3, на већем броју страна него обично, где су објављени подаци о такмичењима која су одржана, у конкуренцији решавача и састављача загонетака. Првак у решавању загонетака за 1985. годину постао је Жељко Јандрагић из ЗД «Чвор» Бјеловар, а најбоља решавачка екипа била је екипа ЗД «Чвор» из Бјеловара. Друго место је освојила екипа ЕУ «Бања Лука», а треће место екипа ЕУ «Загреб».

Објављено је да је основан Енигматски савез Србије и 21. септембар 1985. године се уписује у историју енигмата Србије. Оснивачи Савеза били су: Енигматски клуб «Београд», Енигматско друштво «Загонетка» из Београда, Ваљевски енигматски клуб «Бранковина», Енигматски клуб «Гњилане», Енигматски клуб «Бор» и Енигматска секција РКУД «Вискоза» из Лознице. У прво Председништво Енигматског савеза Србије изабрани су: Бранко Полић, Бошко Петровић, Крста Иванов, Зијадин Хасани, Стеван Марковић и Ђока Лазић. Основни документи који су усвојени на Оснивачкој скупштини су: Самоуправни споразум о удруживању у Енигматски савез Србије и Статут Енигматског савеза Србије. Статут је касније више пута мењан и прилагођаван новонасталим ситуацијама и потребама. Изменама је омогућено да чланови Савеза могу бити и енигмати појединци, као и енигматске редакције и издавачи.

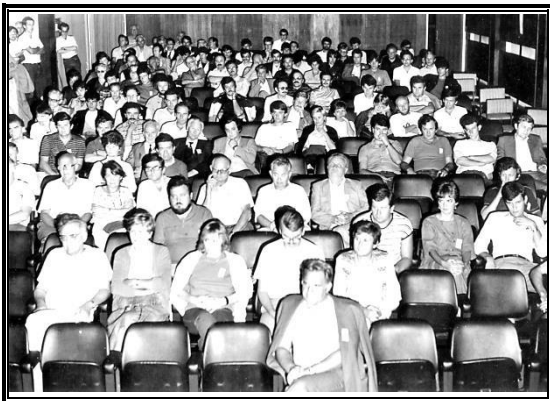
Поред фотографисања учесника са нашом песникињом, снимљен је и петнаестоминутни филм са Сусрета, који још увек није приказан већем броју енигмата (снимак и монтажа Воја Додевски). Филм се сада налази код породице пок. Бранка Полића.

Ваља напоменути и то да је поводом ових Сусрета урађена и одређена количина значака са знаком Сусрета, као и већи број штампаног материјала везаног за Сусрете.

**Допуњени списак учесника 17. Сусрета загонетача Југославије**

Владимир Антолковић, Борис Антонић, Иван Антонић, Бранко Аврамовић, Звонимир Азиновић, Антун Бабујански, Звонимир Бач, Драго Бајт, Зденко Бакотић, Никола Банда, Карло Барбарић, Јан Бажик, Андрија Беато, Василе Бека, Решад Бесничанин, Жељко Биланков, Јосип Биук, Петар Бизумић, Владимир Бостјанчић, Славко Бован, Богдан Бутина, Фране Царевић, Владислав Цундори, Мирослав Цирба, Саша Чолаковић, Петар Човић, Јовиша Дедовић, Јурај Демитер, Идриз Диздаревић, Драган Добра, Драгица Додевски, Воја Додевски, Љубислав Дракулић, Милован Џамовић, Зоран Ђорђевић, Лазар Ђурић, Милан Ђурић, Леон Ерјавец, Омер Фазлић, Иван Франић, Олга Франић, Дарко Галић, Пе-ро Галогача, Миладин Гаврић, Мато Глибо, Јадран Голоигра, Недјељка Грлаш Радовић,

Мирослав Губић, Кароли Хабрам, Георги Хаџи Васков, Реџеп Хасани, Зијадин Хасани, Хајрудин Хоџић, Хрвоје Хорват, Стјепан Хорват, Рефик Хусеџиновић, Фадил Ибрахимовић, Радисав Игњатовић, Злата Итлингер, Крста Иванов, Радмило Ивановић, Бранко Јаковљевић, Љубиша Јакшић, Жељко Јандрагић, Душан Јанковић, Зоран Јанковић, Милан Јеленковић, Бобан Јеремић, Драгиша Јовановић, Викентије Јовановић, Радојица Јовичић, Владимир Јурџе, Боровој Јурковић, Звонко Јурковић, Дарко Каџига, Невена Кнежевић, Војислав Кокотовић, Славко Конџулов, Душан Кос, Томислав Костић, Душан Ковачевић, Ђуро Ковачевић, Недељко Кракер, Фрањо Креџић, Војин Крсмановић, Миодраг Крстић, Раде Крстић, Шемседин Круезлу, Данко Кујунџић, Фехим Кујунџић, Здравко Курник, Звонимир Курпес, Горки Кушпилић, Владимир Кутњак, Борис Лахарнар, Бранимир Ламут, Душко Лаштро, Мирослав Лазаревић, Ђока Лазић, Јаро Лесковшек, Јосип Лончарић, Бењамин Лукан, Јордан Лукић, Станислав Лукић, Олаф Љубибратић, Десанка Максимовић, Вељко Максимовић, Игор Малигој, Ивица Маљковић, Гојко Мандић, Фрањо Марџиуш, Милан Мариновић, Миодраг Марјановић, Павле Марјановић, Драган Марковић, Жарко Марковић, Радомир Мартиновић, Радомир Матић, Невен Миџулинић, Зоран Милошевић, Мила Мирјанић, Леонида Млађан, Ивица Млађеновић, Славко Млинарич, Макс Модиц, Василиј Мудри, Есад Мујагић, Теодор Мунтеану, Стјепан Најман, Борис Назански, Сарафина Назански, Јован Недић, Недељко Недић, Раде Недић, Радоје Николић, Зоран Николић, Рамиз Нухановић, Бранислав Обрадовић, Стјепан Орешић, Чедо Орлић, Ибрахим Османи, Шефки Османи, Ђорђе Оташевић, Нада Паић, Слободан Пантелић, Веселин Панџић, Хасан Пашић, Јованка Пауновић, Момир Пауновић, Лука Павичић, Радиша Павловић, Јозо Пахар, Славко Пелех, Сретен Перић, Жарко Пешић, Милован Петковић, Станија Петковић, Бошко Петровић, Едита Пинтер, Огњанка Пиваљевић, Бранко Полић, Дане Полић, Душко Поповић, Спиро Прилепчански, Милан Пушеч, Радош Пушоњић, Жива Рацков, Наталија Рацковић, Љерка Радивој, Драган Радосављевић, Јеша Радосављевић, Љубица Радосављевић, Ивица Радовникоић, Сњежана Радовниковић, Решад Рашидовић, Весна Рашковић, Михаило Рељић, Јосип Ричко, Душан Рогич, Драгослав Росић, Марјан Рожич, Суад Салкић, Милован Самардаковић, Јурај Самболек, Мидхат Сарајлија, Ирфан Сефер, Маријан Селман, Џелал Селмани, Ђина Скопал, Ранко Скопал, Никола Скубан, Марко Смолчић, Мариофил Солдо, Јанко Сопка, Аднан Спахић, Ева Спицер, Зоран Станчић, Бранко Станковић, Јованка Стојановић, Милован Стојнић, Иван Шагадин, Славољуб Шишовић, Јан Шпрингел, Александар Шујдовић, Душан Шуша, Стојимир Талијан, Бојана Татовић, Иван Телеки, Рајко Теовановић, Милутин Тепшић, Томо Томић,



Миодраг Тошић, Маргарета Тоџић, Владета Тривунац, Стјепан Тумпић, Твонимир Турек, Фрањо Тушек, Флорин Урсулеску, Манда Узунић, Пашага Узунић, Франциска Вејин, Зоран Весић, Расим Власалиу, Гордана Воркапић, Момир Вученовић, Радомир Вукадиновић, Јован Вуковић, Мјета Зејнилхоџић, Анкица Зобунџија, Миленко Зубер, Есад Зукановић, Милорад Живанић, Мирослав Живковић, Милан Жујовић.

Драган Лојаница, Београд
ИЗ ИСТОРИЈЕ «ЕНИГМЕ»
ИЗДАЊЕ «СПЕЦ ЕНИГМА»



На дан 1. јула ове године, да је све остало исто, требао је да изађе нови број «Новости енигме» па да се године излажења повећају на завидних 72. Да ли је крај «Новости енигме» коначан или је само нека врста хибернације, видећемо. Пошто овај лист даље неће бити на киосцима, може да траје само кроз наша сентиментална сећања.

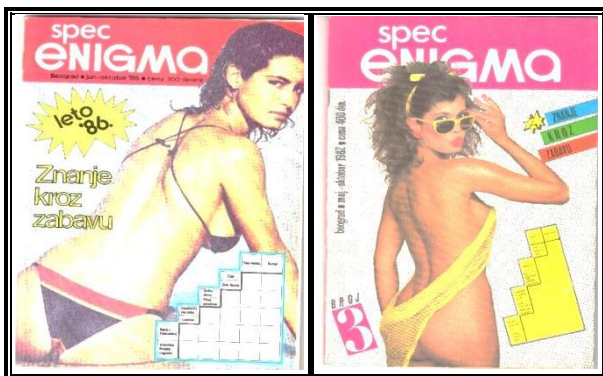
Позајмио сам од колеге енигмате комплет «Спец енигме», која је излазила у периоду 1986 – 2006. године, да проверим колико је ту било мојих радова. У плану сам имао да све прелистам на брзину и покупим податке, али се одмах на почетку појавио напад радозналости: како је то било онда пре 30 и више године, ко је сарађивао, какви су били радови, које су све биле врсте загонетака, колико је било неенигматског садржаја и какав је био итд. А то је значило листање полако, пажљиво, страницу по страницу.

Иначе било је замишљено да «Спец енигма» излази тромесечно али то није могло да се одржи. Изашло је укупно 32 броја, од тога су два била брошуре на 16 страна 15 x 25 цм, са великом скандинавком која је покривала 8 страна,

Та «Спец енигма» је уствари била својеврсни наставак некадашње «Разноде милиона», а посебно издање «Новости енигме».

Први број, као и већина осталих изашао је на завидних 100 страна. Ту је било по мојој слободној процени 90% енигматике, остатак разни написи и хумористичке карикатуре.

Сарадници су бар у почетку били стари асови «Енигме» од којих су најжалост многи преминули (Милан Јеленковић, Тома Вукадиновић, Милан Шабан, Станислав Железник, Зоран Зељковић, Фехим Кујунџић . . .), неки срећнији и данас раде (Сретен Периф, Решад Бесничанин, Драган Лојаница . . .), један број је у међувремену престао да сарађује тако да су нам данас углавном непознати (З. Дозет, Б. Стојановић. М. Буцоњић . . .). Средња страна у свим бројевима била је дело Милана Шабана. Корице су биле у боји, остатак листа у црнобелој техници при чему су црнобеле слике биле веома лошег квалитета, касније нешто боље.



На корицама су биле еротске фотографије разних «фото – модела», некипут на самој граници порнографије, а и многобројни илустровани вицеви су садржавали «папрене» представе и теме. На претходним сликама су корице за први и трећи број.

Квалитет радова је углавном био стандардан, за широку публику, са једним бројем оригиналних изузетака, што је наведено у даљем тексту. Ипак имам утисак да је разноврсност радова била већа него у редовним издањима «Енигме». У почетку укрштенице нису имале никакав наслов, анаграми и ребуси су били без броја слова речи поставке и решења, што је био значајан недостатак. Међутим, постепено је то како су бројеви излазили било исправљено. Теме радова су претежно биле активне личности и догађаји, са доминацијом глумаца (глумица) и певача (певачица).

То је уопштена слика. Ево шта је било занимљиво по бројевима.

Број 1, лето 1986.

Преовлађују туристичко морске теме. Појављује се загонетка са бројевима за проверу моћи запажања, у почетку без наслова, а касније, пошто је излазила у више бројева, дат је наслов «Загонетни бројеви», аутор, Рајко Кузмановић.

29		8	35	25		33	19	13		6	32	
			18			1	36			24	20	
10	23	3		15		9		21		26		
31	16			28				14	38			
40		17	37	39		22		5		30	11	7
2		27	34			4	12					

Ево игре која ће вас забавити а уједно можете да проверите своју моћ запажања. Треба пронаћи бројеве од 1 до 40 по њиховом редоследу. Ако сте успели да пронађете све бројеве за 2 минута, ваша моћ запажања је изванредна, За 3 минута ваша моћ запажања је врло добра, за 4 минута ваша моћ запажања је добра а преко 4 минута ваша моћ запажања је слаба и морате више вежбати. Пријатна забава.

Рајко Кузмановић — Пударци

Ова се загонетка временом изгубила, али мислим да заслужује да се бар повремено појави. Дат је приказ те загонетке из тог првог броја, са могућношћу решавања «на лицу места».

Број 2, април 1987.

На страни 70 скандинавка Стеве Марковића. Мало изненађење, пошто Степа није састављао ни објављивао никакве радове, сем, ако ово није грешка у потпису.

Број 4, новембар 1987 – април 1988.

Актуелан анаграм Мирка Буцоњића:

КОЛИКО ШВЕРЦА, МАГЛЕ, А КРАДУ

(решење: АГРОКОМЕРЦ ВЕЛИКА КЛАДУША)

Број 5, мај – октобар 1988.

На страни 12 чехословачка укрштеница, прилог Динка Кнежевића. Нешто непознато. Према кратком упутству може да се решава «на лицу места». Није се ниједном више појавила.

ČEHOSLOVAČKA UKRŠTENICA 16

UKRŠTENICE ovoga tipa se često susreću u enigmatici Čehoslovačke te smo je zbog toga i nazvali „čehoslovačkom ukrštenicom“. U svakom trouglu treba upisati slovo koje pripada pojmu definisanom pod vodoravno (redovi) odnosno uspravno.

VODORAVNO:

1. Razduživanje jedne i zaduživanje druge osobe određenim dobrima ili stvarima, 7. Dokaz o zaključenju osiguranja, 8. Muški potomak (odmila), 9. Industrijska biljka, 11. Sudija u Osmanlijskom carstvu (mn.), 12. Ličko žensko ime, 14. Slovo grčkog pisma, 15. Vrsta sportske aktivnosti, 17. Na ovu stianu, ovim putem, 19. Grad u Austriji, 20. Ime srpskog književnika Lazarevića, 22. Žensko ime, 24. Etaža, sprat, 26. Veznik, 27. Prodavnica, dućan, 29. Grad na obali Aralskog jezera u Kazahstanu, 31. Luka u Izraelu, 32. Ruksak, telečak, 33. Mesto u DR Nemačkoj, predgrađe Berlina (.bl.), 35. Istovetnost.

USPRAVNO:

1. Cistinā u šumi, 2. Dragi, 3. Primedba, napomena, 4. Simbol erbijuma, 5. Ime engleskog književnika Defoa, 6. Holandski fudbalski klub, 8. Lenger, kotva, 10. Rastrojenost živčanog sistema, 13. Marka zapadnonemačkih automobila, 16. Domaća životinja, 18. Pripadnik starog nomadskog naroda, Obar, 19. Grad u Španiji, 21. Karika, beoćug, 23. Nepotpunost, 25. Grad u Italiji, 26. Jedan od prestižu, 28. Listopadno drvo s tvrdim koštunjavim plodom (mn.), 30. Šahovska figura, 34. Nemački dirigent i kompozitor, Franc fon, 36. Auto-oznaka za Novi Zeland.

DINKA KNEŽEVIĆ



Број 7, пролеће 1989.

Најава трословног енигматског речника Жарка Пешића уз опис критеријума и правила на основу којих је речник урађен.

Лето 1989 (без броја).

Почетак најављеног трословног енигматског речника, одреднице у овом броју ААА – АГБ. Може одмах да се примети да је у питању веома богат речник, јер многе одреднице имају већи, па и велики број описа. Могу мислити колико је времена наш колега Жарко Пешић утрошио да све то скупи. Међутим, питање је да ли има смисла користити поједине описе, тј. да ли се сав труд исплатио. Ако узмемо рецимо реч АБА ту је дато 10 описа, али је практично у свим нашим радовима АБА увек «грубо сукно». За АРА, које не можемо никако да се отресемо, дато је равно 17 описа, али је АРА и даље остала «врста папагаја».

Број 8, јесен 1989.

Смањен је број страна на 68, а цена појединачног броја је била 20.000 динара! Почетак галопирајуће инфлације.

Број 16, пролеће 1992.

Последњи број са речником Жарка Пешића, реч АЦА на крају. Очигледно је то било тешко одржати, а до краја не би могло ни да се стигне.

Број 19, децембар 1995.

Леп анаграм Жарка Пинтарића:

ПРКОСАН СИ БРАТЕ

(решење: БОРИС ПАСТЕРНАК)

Као што је познато Борис Пастернак је одбио да прими Нобелову награду 1958. Године.

Број 21, зима 1996/97.

Укрштене речи Живка Докића 8 x 8 на страни 71. Нажалост, нису дати слогови, па је укрштеница практично нерешива.

	1	2	3	4	5	6	7	8
1	К	О	Р	О	Н	А	С	Т
2	А	П	А	Р	А	Т	Е	Р
3	С	Е	М	А	З	И	Ј	А
4	Т	Р	А	Т	И	Њ	А	К
5	Р	А	Д	О	В	А	Н	А
6	О	Т	Е	Р	А	Н	И	Н
7	Л	О	В	И	Л	И	Ц	А
8	А	Р	А	К	А	Н	А	Ц

Број 25, пролеће 1998.

Шабанова интарзија на страни 25 под насловом «Енигматске варијације». Ову занимљиву загонетку је правио рекао бих само Милан Шабан, али пошто ми се свидела објавио сам у «Новости енигми» и ја неколико таквих.

Од овог броја престало је обројчавање публикације, уместо тога означавани су само месеци или годишња доба.

Лето 2001.

Обележавање 50 година излажења «Енигме». Све је сем неколико ситних текстова било чиста енигматика, на пуних 100 страна. Објављени су радови више од 40 сарадника и приложене њихове фотографије. Међу њима су биле три «енигматкиње»: Јелена Антић, Биљана Турјачанин и Персида Радак. На страни три је био сет Динкових пригодних анаграма од којих је најбољи:

ЕВО ПОЧЕТКА, ГЛАВНИ МИНОС

(решење: ПОЛА ВЕКА НОВОСТИ ЕНИГМЕ)

Зима 2001/2002.

Духовит анаграм Ивице Млађеновића:

ПЕ(Р)О, НИГДЕ ТЕ НЕМА. ГДЕ СИ?

(решење: ПЕДЕСЕТ ГОДИНА ЕНИГМЕ)

Наслов анаграма је био «Потера за Бизумићем». Наиме, Пера Бизумић је један од најбољих српских енигмата, али је у једном времену просто нестао из «миле нам напаћене отаџбине». Не зна се где је, а не зна се ни да ли је жив.

Зима 2002/2003.

Обележавање драматичних фудбалских дешавања на Олимпијади у Финској 1952. године мојом великом 18 x 27 укрштеницом на страни 33 под насловом који сам узео из једног америчког ратног филма: **Њима припада слава**. Сви наши фудбалери који су тада играли за репрезентацију обезбедили су место у историји југословенског и српског фудбала.

Другу велику укрштеницу 18 x 27 сам посветио неизбежној Ита Рини, и мислим да сам први пут навео њено пуно име и презиме, углавном непознато: ИТАЛИНА КРАВАЊА. Нека ме демантује неко ко има другачији податак.

А ево и лепог анаграма Биљане Турјачанин:

А ВАШ ЈЕ БЕНД И У СВЕТУ ВОЉЕН

(решење: ЉУБАВ ОВДЕ ВИШЕ НЕ СТАНУЈЕ, песма «Рибље чорбе»)

Лето 2003.

У импресуму је стављано да енигматику уређује ЕК «Београд», без навођења имена уредника. Од овог броја наведени су као уредници енигматике: Милан Шабан, Стеван Марковић, Бранко Полић и Јован Вуковић.

Зима 2003/2004.

Објављене су две логографне укрштенице Решада Бесничанина 18 x 12, стране 8 и 9, и ево шта је штампано на врху стране као увод у ово ретко енигматско достигнуће:

«С поносом вам представљамо новитет у светској енигматици. Наиме, приликом решавања укрштеница открићете да се појмови разликују у једном или два слова (означена поља). Сва остала слова су на истим позицијама у обе укрштенице! Редакција Енигме».

Најдужи примери су били ДРАГАН МИЋАНОВИЋ, ДРАГАН КИЋАНОВИЋ, затим МИМА КАРАЦИЋ, МИНА КАРАЦИЋ.

Лето 2004.

Богато обележавање 200 – годишњице Првог српског устанка. Да се похвалим тим поводом са два моја пригодна анаграма:

**НЕКА БУДЕ ЧЕТА ПО НАХ(И)ЈИ
ЕНО СРБИ ВЕЋ ЈАЧИ НЕГО СУЛТАН (10 = Ћ)**

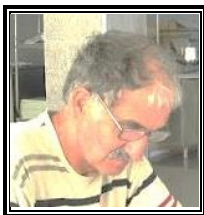
Нађите сами решење.

Зима 2006 (последњи број)

Објављена двосмерна класична укрштеница Миодрага Тошића, страна 46, што је иначе постало његова специјалност. Нимало лако за састављање. Направио сам једну, али пошто сам оценио да је лоша, одбацио сам је. Нисам приметити да их неко други прави.

И ту је крај. Више издања «Енигме» овако посебног типа није било.





Мирслав Живковић, Јагодина

«КРАЉИЦА ЗАГОНЕТАКА» ИЗ ВИШЕ УГЛОВА

КОЛИКИ ЈЕ НИВО СИНХРОНИЦИТЕТА ЕИКЛИДСКЕ ИСТИНЕ?

Милионима решавача оне су дневна рутина или повремена забава. Данашњим састављачима, оне су прилично лак посао. Пар притисака на одговарајућа места на рачунару и ето их. Онима који их посматрају на сасвим други начин, прилика је да их опишу према свом схватању. Зато и постоји сијасет кратких или мало дужих цитата, којима се дефинише њихово значење. Већ сам наслов казује о чему је реч, или боље казано о чему су речи.

Сигурно да је теже схваћен поднаслов, мада се објашњење може пронаћи у наставку. Пажљивим читањем утврдиће се да су збуњујући термини преузети из доњих цитата.

Укрштене речи су феномен целог једног столећа. Толико је отприлике про текло времена откако су оне добиле своју савремену форму, као склоп белих и црних поља. Корени се протежу кроз нешто дужи период, где су се јављале разнолике игре слова и речи. Но, све је то релативно познато, па се позабавимо третманом укрштених речи кроз изабране цитате.

О овој теметици, било је већ писано у два броја «Весника» (45 и 65), као и у једном броју «Гласника» (20). Да се не би понављала иста објашњења, која се тичу овога, одмах се прелази на цитате. Они нису груписани ни по ком основу, јер су дати редоследом азбучних презимена њихових аутора. Неки аутори су били допуњени и својим занимањима, док су други били лишени тога, јер нису шире познати.

Некада сам веома обожавао да решавам укрштене речи. Када сте блиски са анаграмима ви добијате чудесно котрљање слогова које постаје интересно.

Даглас Адамс, енглески радио – драмски писац

Слобода личности у модерном свету слична је слободи личности која решава укрштене речи. Теоријски може да се упише било која реч, али уствари може да се упише само једна да би се укрштене речи решиле.

Алберт Ајнштајн, амерички научник

Укрштене речи имају распон трајања од 24 часа, а погрешке неће исправити душевну агонију страстног решаваача.

А. Балагандаран, индијски дизајнер

Мислим да неко мора да буде толико луд да би провео живот стварајући укрштене речи.

Адријен Бел, енглески књижевник и енигмата

Укрштене речи усређују оне који воле да размрдају неуроне, а такође и њихове ауторе. У овој игри мачке и миша противници размењују своја узјамна лукавства.

Кетрин Белен, француска научница

Могу да дремам док возим, чак иако имам свежа сећања из времена када сам се стварно мучио као возач. Али сам прилично сигуран да је немогуће да задрмам док решавам укрштене речи, што је доказ да је загонетање веће задовољство од вожње.

Данијел Бор, амерички неуролог

Укрштене речи имају веома посебно место у британској култури. То је један важан део дневне рутине многих људи, чак и ако је очевидно да ће многи од њих купити новине са укрштеним речима без обзира на то што не воле политички став тих новина.

Ричард Браун, енглески писац енигматских књига

Укрштене речи испитују везу између идеја и речи и то може обухватати урањање у наша подсвесно мишљење да би се дошло до решења.

Рон Вајт, амерички стенд ап комичар

Новине са укрштеним речима допуштају нам да заборавимо укрштене речи живота.

Николај Векшин

Укрштене речи су само забава, али застани да би открио колико хиљада људи њих схватају сувише озбиљно да се помисли како су оне за њих питање живота или смрти.

Вил Венг, амерички енигмата

Као издавач укрштених речи ви ћете вероватно да чујете решаваче само у два случаја: када они мисле да сте ви начинили грешку или када сте их уверили.

Мет Гафни, амерички енигмата

Утврдио сам да су укрштене речи једна суверена терапија за време бескрајних часова док се чека током снимања филмова.

Џон Гилгуд, енглески глумац

Укрштене речи нуде истину – управо еуклидску истину у трагању које може задовољити и испунити мисао и искључити све друго.

Роџер Грин

Страст за укрштеним речима је у суштини резултат нагонске потребе за налажењем одређених, поново уверљивих одговора на многа питања која поставља живот.

Марсел Дејнеси, професор семиотике

Ствараоци укрштених речи су као порески адвокати: ограничени сте рестрикцијама, али међутим треба да имате могућност да будете креативни унутар постојећих врло стриктних директива.

Сем Доналдсон, амерички адвокат

Уместо енциклопедијског образовања дошло је оно из укрштених речи.

Олег Донској

У неразвијеним друштвима највећи узрок страсти су моћ, новац и жене, а у развијеним новац, моћ и укрштене речи.

Максим Звонарев

Сачувати лоше написану шифру је исто као покушати са решавањем укрштених речи које је направио неко ко не може да пише.

Џејкоб Каплан – Мос, амерички компјутерски стручњак

Укрштене речи тренирају памћење. Док сам их решавао, сетио сам се како се зovem.

Игор Карпов

Да сам глумица, променила бих своје име у Ада или Ела или Ана, управо како бих могла добити бесплатан публицитет у укрштеним речима Њујорк Тајмса.

Вилар Кафтен, америчка књижевница

За мене су брзе слике, као укрштене речи. Али неки људи их не воле зато што их оне приморавају на размишљање.

Џејмас Лалпорум Кејвон, амерички фотограф

Ако укрштене речи не могу осветлити мозак, оне га могу подмазати.

Т. Кемпбел, амерички енигмата

Решавање криптичних укрштених речи је помало као разбијање тајне шифре коју је поставио један збуњени лексикограф.

Дејв Кени, ирски професор права

Што се тиче онлајн укрштених речи за мене је значајна ствар њихов нераздвојиви конзервативизам. Баш мислим шта би требало да се уради са укрштним речима, ако би се укључили хиперлинкови, звук, слике, видео и томе слично.

Мајкл Керл, енглески енигмата

Укрштене речи нису само моја најбоља остварења, већ су пре свега најзвишенији књижевни жанр који постоји.

Кирноски, француски гастроном

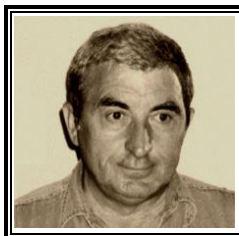
Сабласна ствар у вези укрштених речи је стрми ниво синхронизитета који скаче на вас чим једном почнете да их решавате.

Пол Домини Кондон

Марјан Радаковић, Ниш

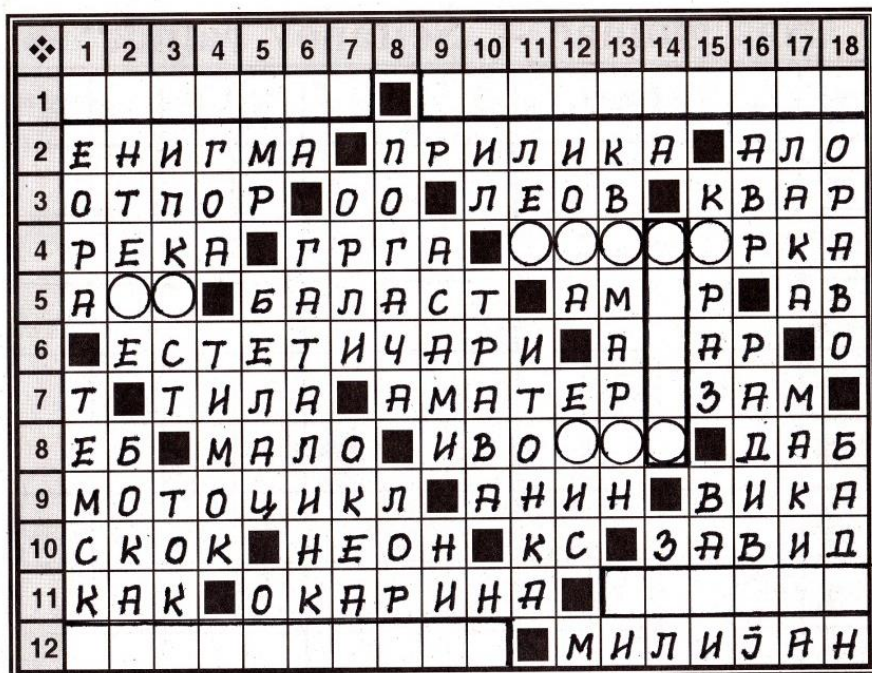
УКРШТЕНИЦА СА ДОПУНАМА

НИШКИ ДОКТОРИ НАУКА – ЕНИГМАТИ



Приложеној мрежу укрштеница треба допунити са појмовима из пописа како би била комплетна.

Појмови: АКВАМАРИН, АМАТЕРИЗАМ, АМОР, АНТЕНЕ, АШАР, БАДЕН, БОКАЛ, ВАВР, ВАДИ, ВИ, ГАТАЛИНКА, ГИПКОСТ, ЕЛЕЗ, ЗИЛ, ЗЛАТАРКА, ИВОВИЋ, ИЛАКА, ЛОРД, МАКИЈА, НА, НА, НЕОРА, НИА, НР, ОГОА, ОКЕАН, ОС, РАДИВОЈ, СТ, ТЕМСКА, ТИЛ, ТОКЕ, ЋОРАВО, ФИОЛА.



Ако сте исправно решили укрштеницу у празним пољима добићете имена и презимена (или само презимена) енигмата доктора наука и професора нишких факултета и то:

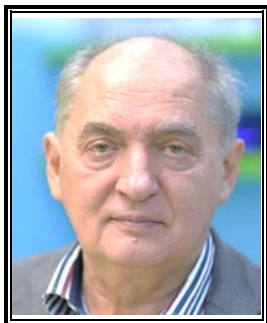
Под водоравно 12 (од 1 – 10) и 1 (1 – 7) име и презиме доктора медицинских наука, професора на Медицинском факултету у Нишу. Први енигматски рад објавио је у «Вјесниковом квизу» 1984. године.

Под водоравно 11 (13 – 18) и 1 (9 – 18) име и презиме доктора економских наука, професора на приштинским и нишким факултетима. Прву укрштеницу објавио је у «Енигми» 1971. године.

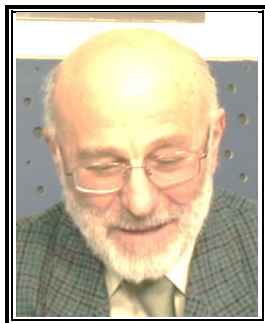
Живко, доктор техничких наука и професор на Електронском факултету у Нишу. Објавио је први енигмарски састав у «Енигми», 1. 5. 1959. године. Презиме му је под 14 (4 – 8) исправно.

Момчило је доктор филолошких наука и професор на факултетима у Нишу и Врању. Члан је асоцијације научних радника у Нишу. Сакупао је народне загонетке и исте објављивао у својим књигама. Презиме је у пољима са кружићима.

Решење: 1. Александар Нагорни, 2. Видоје Стефановић, 3. Тошић, 4. Златановић.



Александар Нагорни (1958)



Видоје Стефановић (1952)



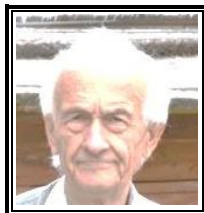
лево: РЕЧНИК
РАЧУНАРСКЕ
ТЕХНИКЕ И
ИНФОРМАТИКЕ
Живка Тошића

десно: Момчило
Златановић
(1934 – 2022)



Јован Вуковић, Нова Пазова

ЈЕВРЕЈСКА ШАЉИВА УКРШТЕНИЦА ИЗ 1920. ГОДИНЕ



На омладинској забави у Јеврејском дому представљен је присутнима «Земунски весели јеврејски годишњак» 22. фебруара 1941. године, а који «излази сваких 202 године једанпут», објашњава непотписани уређивачки одбор. Издавач је био Јеврејски клуб ционистичке организације, Земун.

Поред занимљивих чланака о актуелним догађајима у Јеврејској земунској општини, «Годишњак» објављује записе из скоре прошлости, нове пословице, епиграме, да ли знате, писмо лесковачког Земунца, уз «напомене Земунски весели јеврејски годишњак». У овом делу тумаче се објављени текстови на шта и на кога се односе на страни 4. под «Укрштене речи» – објашњава се и реч «ДИБАЛДИС» – која значи «џабе».

Укрштене речи посебног лика посвећене су познатим јеврејским лично-стима. Лик је дељљим линијама означио на кога се односе питања из укрштенице. Ево тог оригиналног лика и питања.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Vodoravno: 1) Najsimpatičniji čica u opštini. 2) Visoki ideal. 3) Mađarski filmski glumac kojega jedan član Kluba na sav glas čežljivo u svakoj prilici doziva.

Uspravno: 1) Naša plesачка zvezda i živi dokaz da u srpskom ne postoje падежи. 2) Jedini krivac za sve зло u opštini. 3) Instrument koji je сastavljaчу ovog problema nepoznat pošto je još momak. 4) Друштво Лако-Џемо. — Оно што нам čика-Laza Sonnenfeld лиферује колико хоћеш. 5) Предмет уместо којег чете понеком лакше зуб ишчупати. 6) Омилени добротвор земунске омладине.

Решење:

ВОДОРАВНО: 1. Шер, 2. Дибалдис, 3. Јавор.

УСПРАВНО: 1. Шпигл, 2. Кен, 3. Папуча, 4. Клуб пиво, 5. Динар, 6. Гизика.

ВОДОРАВНО:

1) Најсимпатичнији чича у општини, 2) Високи идеал, 3) Мађарски филмски глумач којег један члан Клуба на сав глас чежљиво у свакој прилици дозива.

УСПРАВНО:

1) Наша плесачка звезда и живи доказ да у српском не постоје падежи, 2) Једини кривач за све зло у општини, 3) Инструмент који је састављачу овог проблема непознат пошто је још момак, 4) Друштво Лако – ћемо. – Оно што нам чика – Лаза Соненфелд лиферује колико хоћеш, 5) Предмет уместо којег чете понеком лакше зуб ишчупати, 6) Омилени добротвор земунске омладине.

ЕНИГМАТСКА ТРАГАЊА: ЛИСТ ИЗ 1945?

Енигмата Александар Кобељски из Пожаревца сачувао је од заборава неке занимљиве енигматске догађаје. Захваљујући његовом запису сачувана је биографија Градимира Хаџића, аутора првог нашег енигматског стрипа «Мата енигмата».

Из чланка о Градимиру Хаџићу објављеном у «Загонетачу», број 191 у «Чвор разбиришац» од 1. 1. 1983. године, сазнајемо да је 1945. године неко приватно почео да издаје енигматски лист.

Хаџић каже да је један или два рада укрштених речи објавио у једном приватном листу који се на кратко време појавио у Београду. Тај лист излазио је првих месеци 1945. године. Он сматра да га је основао и уређивао познати српски сликар Васа Поморишац. Посебан проблем овом листу био је помањање новинског папира. Најпре је добијао отпатке од ролни «Борбе», али и кад је то понестало, лист се угасио.

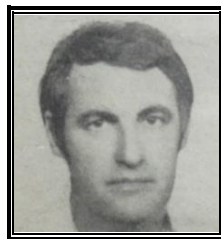
То је све што се зна о првом енигматском листу након Другог светског рата. Штета је што се нико није тиме позабавио раније док су били живи издавачи, штампари, па и писци, који су знали много више детаља о овој енигматској новини. Овако, можемо само да региструјемо овај случај за историју српске енигматике.

ПРВИ ЕНИГМАТСКИ СТРИП

«Енигма» је од почетка марта до краја септембра 1953. године објављивала први енигматски стрип под називом «Мата енигмата» кога је цртао и смишљао млади енигмата Градимир Хаџић (на слици), касније архитекта. Рођен је у Београду 11. 9. 1927, а кад је објављен чланак о њему у «Загонетачу» 1983. живео је и радио у Лос Анђелесу као архитекта. Надамо се да је жив, па би ове 2023. године био најстарији српски енигмата са 96 година.

Кад би могло по оној народној «Полећеше два бела голуба и донесоше књигу шаровиту», па да овај наш запис некако стигне до породице Хаџића, и добијемо повратне гласе, било би то лепо енигматско уздарје.

Градимир је први енигматски рад објавио 1946. у загребачком «Проблему», касније је сарађивао у «Енигми», у којој је објавио и први наш енигматски стрип «Мата енигмата». Њега је у тајне енигматике упуио угледни филмски сниматељ и значајни сарадник «Енигме» Симон Рацковић. Колико је Кобељски сазнао Градимира је објавио око стотинак ситнијих енигматских радова и неколико укрштених речи тематског садржаја.



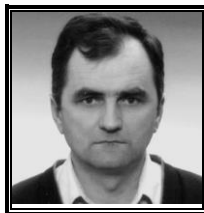
Занимљиво је Градимирово казивање о настанку тзв. «америчке укрштенице» (то је она укрштеница у којој се водоравне речи уписују нормално, да би се у исправним колонама увек налазила иста слова). О овој укрштеници Хаџић каже:

«У америчким новинама нисам запазио тзв. *америчку укрштеницу* код које су у истој вертикали иста слова. У неком предратном листу, 1946. запазио сам такву врсту укрштенице, па како је била лака за састављање, нацртао сам први лик, саставио рад и насловио га *америчка укрштеница*. Овакве укрштенице радо је објављивала «Разонода» Мирослава Гобеца, иначе првог енигматског листа у новој Југославији». Тајна назива «америчка укрштеница» може се рећи да је откривена.

Ако енигматски голубови стигну на кулу Градимира Хаџића, нека загуку и врате нам гласе како је ова енигматска старина на Далеком западу.

Александар Јанковић, Крагујевац

ЕНИГМАТИКА ЈЕ СВУДА ОКО НАС



1. Революционар, државник, писац, преводилац, публициста и каснији академик Анатолиј Васиљевич **ЛУНАЧАРСКИ** (1875 – 1933) био је активни учесник пресудних дешавања XX века и први *нарком* просвете большевичке Русије. Презиме и патроним добио је по поочиму Василију Фјодоровичу Луначарском. Поочим је био ванбрачни син извесног племића пољског порекла који се презивао **ЧАРНОЛУСКИ**. Пошто није добио статус члана породице и племића, изворно презиме је анаграмирао и променио у Луначарски, по коме је његов пасторак касније постао познат.

2. У књизи «Од Монтевидеа до Москве», аутора Јована Секулића и Владимира Станковића, у издању *Вечерњих Новости*, на стр. 130 наилазимо пасус са уметаљком. Реч је о историјској утакмици против Грчке, одиграној 19. децембра 1973. године: Кад се чинило да су све лађе потонуле, Енвер Хаџиабдић је центрирао са леве стране, а Станислав Караси постигао гол за 4 : 2. Гол Карасија инспирисао је Михајла Рашића, легендарног уредника спортске рубрике *Новости* на наслов: **Конац дело К(а)раси!**

3. Јапански романописац и есејиста Такео **АРИШИМА** (1878 – 1923) заступљен је и у седмословном речнику Станка Жугића. Руска песникиња Наталија **АРИШИНА** (1943 – 2022) је мање позната, али је заслужила да буде у лексиконима и у занимљивостима – са презименом које је мењаљка презимена славнијег предходника.

4. На бескрајном *европском путу* срећемо се са разним изазовима, заблудама и лично-стима. Неке од њих и не би биле вредне помена да немају занимљиве генералије. **ЈОХАНЕС ХАН**, некадашњи комесар ЕУ за проширење, има презиме које је учаурено у имену, а **ГИНТЕР ЕТИНГЕР**, некадашњи комесар ЕУ за буџет има име и презиме који су међусобни (логогрифни) анаграми.

5. Народна библиотека «Вук Караџић» из Крагујевца и организација «Школа мира» својевремено су покренуле курс руског језика и серију предавања и књижевних вечери. Четвртог јуна 2021. године у просторијама библиотеке одржано је књижевно вече на тему «Пушкин и Срби». Предавач је био проф. др. Богдан Косановић из Новог Сада. Уважени гост је аудиторijuму приближио утицај великог песника на српску науку и културу, област по област. Али, није поменуо енигматику. Међу слушаоцима је била и моја маленкост, па сам уместо питања публике цитирао антологијски анаграм Јана Бажика из 2003. године: *ВРАШКИ РУС ЈЕ ПЕСНИЧКА ЛЕГЕНДА* и дао кратко објашњење. Предавач се сложио да му та област није блиска и да је нужно проширити сфере културе где се очитује Пушкинов утицај.

Мирослав Живковић, Јагодина

ЕНИГМАТА ИЗ ДЕЖЕЛЕ

**ШТЕФАН МАРКОВИЧ НИЈЕ САМО САСТАВЉАЧ
ЗАГОНЕТАКА, ВЕЋ ЈЕ ВИШЕГОДИШЊИ
САКУПЉАЧ ИНОСТРАНИХ ЕНИГМАТСКИХ
ЧАСОПИСА И ЕНИГМАТСКИ ПРЕДАВАЧ**



Шире гледано, постоје различити начини на којима се људи баве енигматиком. Највећа група су, свакако, многобројни решавачи. Састављача је далеко мање, а има и оних који обједињују више енигматских активности. Један од таквих је и становник словеначког града Менгеша – свестрани Штефан Маркович. О његовим разноврсним активностима биће речи мало касније.

Рођен је 24. јануара 1952. године у Љубљани, где је и завршио основну школу. Након похађања техничке школе, отишао је у војску. Први посао добио је у Хемијској институту «Борис Кидрич», а затим је радио у фармацеутској индустрији. Ванредно је студирао Факултет организационих наука. Радио је и у трговини, а био је и професионални политичар. Од 40 година радног стажа, читавих 27 година био је руководиоца, најчешће као генерални директор. У пензији је од 2012. године.

У младости се бавио фудбалом и био је (по сопственом мишљењу) сасвим солидан голман у «Илирији» и у тиму «Млади Шишкар». Данас гледа утакмице своје националне репрезентације, као и оне домаће. Има богату библиотеку, а сакупља и разгледнице градова. Има их преко 3.000 различитих, од којих су неке веома ретке. Публиковао је стручне радове у часописима и на научним скуповима. За Википедију је написао око 2.000 текстова, а и даље их допуњује, иако у мањем обиму.

Бављење енигматиком започео је, као и већина састављача, решавањем загонетака. Оне су биле објављиване у «Цицибану» и «Пионирском листу». Такође је пратио и «Кекец» и «Плави вјесник». Помагач у решавању, а и саветник био му је отац. Први рад објавио је у «Киху», пошто је претходно неколико година «састављао за фијоку».

Своје радове показао је Павлу Грегорцу, тада већ афирмисаном енигмати, који је притом изјавио – «па није слабо». Доста му је помогао Јоже Бердон, тиме што је и први објавио интервју са њим, а упознао га је и са другим енигматима. Најдраже саставља укрштене речи, а ради и остале врсте загонетака. Од укрштеница посебно му леже оне беле. Све радове припрема директно за штампу. Користи своје име, али и псеудониме, као што су – Š. М., М. Rakovič, PRAMM.

Сарађује у «Квизорами» и «Упитнику» Бранка Миловановића. Био је уредник на cryptogram.com за часопис «Крижанке». Начинио је и пар укрштеница на шпанском језику. Осим у енигматским, загонетке објављује и у локалним,

индустријским, друштвеним, фабричким и дечјим листовима. Занимљиво је да је једном приликом пронашао у «Уганкару» један рад са иницијалима М. Ђ., али није био сигуран да је то његов.

Енигматске часописе сакупља одавно, али га је једна поплава лишила многих издања, тако да данас полако обнавља ту своју настрадалу збирку. Сакупља по који број од сваког часописа. Не зауставља се на томе да прати загонеташтво само у својој републици, но то чини и у ширим размерама. Колекција иностраних енигматских часописа, коју поседује, заиста је импресивна. Има разноврсне часописе чак из 54 светских држава. Набавља их приликом својих путовања, а доносе му их и пријатељи. Такође врши и интензивну размену са заинтересованим колегама. Кћи и синови му живе у иностранству, тако да он често путује код њих, па користи такву прилику да увећа своју колекцију.

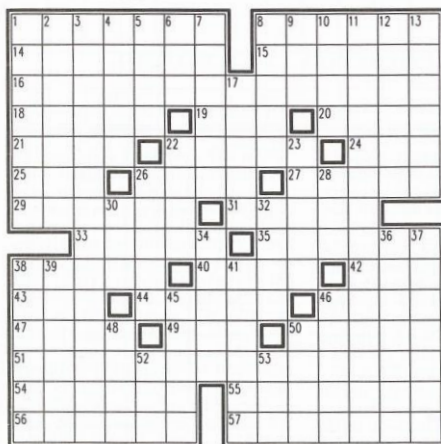
Пише енигматским редакцијама, али од њих добија веома ретке одговоре, а и када они стигну са жаљењем му јављају да нема слања. Да би употпунио европски део колекције, недостају му часописи из Турске, Молдавије и Луксембурга.

Још једна посебна активност Штефана Марковича везана је за подучавање. Посредством Јожета Стабеја предаје на Универзитету за трећу животну доб у Љубљани. Ту води семинаре о енигматици већ пуних 19 година. Слушачи су углавном жене, мада има и по који мушкарац. Ове школске године има 14 слушалаца, а пет њих су редовни учесници свих 19 година. Најстарија особа имала је 95 година. Семинар је, иначе, започео Павле Грегорц.

На крају напоменимо да је овај свеобухватни енигмата стални учесник у такмичењу игре под називом «крижем кражем», што је домаћа варијанта scrabble – а.

Даћемо неколико ликова са којима се бавио Штефан Маркович.

Магична криžанка



ŠPORTNE SENZACIJE

Ta ugandski atlet, tekač na 400 metrov z ovirami, je bil zagotovo eden glavnih junakov münchenške olimpijade leta 1972. Ljubiteljem atletike je ostalo v spominu zadnjih 80 metrov finalnega teka, njegov preboj iz ozadja in strahovit finiš. Ob osvojeni zlati medalji je postavil tudi svetovni rekord (47,82, čez štiri leta mu ga je vzel Edwin Moses). Vidno razočarana sta bila oba favorita, Američan Ralph Mann in branilec zlate medalje Britanec David Hemery. Ugandec, ki se je zmage veselil kot otrok, je dobil vzdevek "najbolj naravni olimpijski zmagovalec".

AVTOR: ŠTEFAN MARKOVIČ	FRANC MEŠKO	JAKOB ALJAZ KOSOVSKI POLITIK (IBRAHIM)		ALDIZI VADNAL	MEHANIČNO URJENJE	RAZNO- BARVEN POLDRAG KAMEN
PIJAN- ČEVANJE, KROKANJE						
NAJVIŠJI VRH NANOSA (1313 M)						
INDIJSKI BOG OGNJA IN DOMAČ. OGNJSICA				OSLOVSKI GLAS PERZUSKA DINASTIJA AHAMENIDI		
VJINKO OSLAK			PREBIVA- LEC DEZEL OB BALTIKU NECA FALK			
SKOPLJENI VARUH HAREMA					GRAFIČNA TEHNIKA	VAS PRI VELIKIH LAŠČAH
REDKO ŽENSKO IME						
15	NEKDANJE NEMSKO ZDRUŽENJE TRGOVCEV, HANZA	NAPRAV- LJAVEC GOZDNEGA KURIVA	SREDNJI	ŠEBELI PROIZVOD VRHNIJE OBLAČILO RIBLJANOV		
URADNA SPREM- LJEVALKA						
KMETIJSKI STROKOV- NIK						
NATAŠA LAČEN				KOLESARSKA DIRKA PO ITALIJI ŠTEFAN HAUKO		
NAŠ ARHITEKT (1903-1967)						
NAŠA POPEV- KARICA (MAJDA)				IZIDOR (KRAJŠE)		

190

UGANKARSKI
IZZIV

15

OSMEROSMERKA IME MI JE ŠTEFAN

V osmerosmerko je vnešenih 50 znanih osebnosti moškega spola, katerih ime je Štefan ali v drugih jezikih istopomensko ime (Stipe, Stevan, Stevo, Steve ...). Ob pravilni rešitvi vam neprečrtane črke dajo primka še dveh znanih osebnosti, in sicer slovenskega pesnika in duhovnika (Štefan, 1774 - 1827) ter hrvaškega predsednika (Stjepan, Stipe).

ALEXIS (haitski črnski pisatelj, Jacques Stephen, 1922 - 1966), AMATO (italijanski dirigent, dela in živi v Sloveniji, Stefano Pellegrino), BALAJIĆ (hrvaški nogometaš, član Maribora, Stipe), CALCAR (flamski slikar, Jan Steven van, 1499 - ok. 1546), CHU (ameriški fizik kitajskega rodu, nobelovec leta 1997, Steven), CRAM (nekdanji angleški atlet, srednjeprogas, Steve), CRANE (ameriški pisatelj, Stephen, 1871 - 1900), CSAKY (madžarski politik, Stephan), CUK (nekdanji slovenski judoist, Štefan), ČELAN (slovenski politik, župan Pruja, Štefan), FALEŽ (nekdanji slovenski veleposlanik pri Svetem sedežu, Štefan), GALIĆ (slovenski slikar, Štefan, 1944 - 1997), GEORGE (nemški pesnik, Stefan, 1868 - 1933), GLAVAČ (hrvaški jezuit in kartograf, Stjepan, 1627 - 1680), GOVEDAREVIĆ (slovenski nogometni sodnik, Stevo), HEYM (nemško-ameriški pisatelj, Štefan), IOSIF (romunski pesnik, Stefan Octavian, 1875 - 1913), JARACZ (poljski igralec, Stefan, 1883 - 1945), JUG (nekdanji slovenski rokometni sodnik, Štefan), KANELOS (grški pesnik, zdravnik, filozof in politik, Stefanos, 1792 - 1823), KEBE (slovenski narodni heroj, Lojze-Štefan, 1908 - 1942), KING (ameriški pisatelj, Stephen), KLINC (nekdanji poslanec v Državnem zboru, Štefan), KOCIANČIĆ (slovenski jezikoslovec, zgodovinar in bogoslovec, Štefan, 1818 - 1883), KUNTZ (nekdanji nemški nogometni reprezentant, Stefan, tudi nemški ekobiolog, Steffen), KŪZMIĆ (slovenski nabožni pisatelj, Štefan, 1723 - 1779), LAMZA (nekdanji hrvaški nogometaš, Stjepan), LAPAJNE (slovenski dramatik in prevajalec, Štefan, 1855 - 1912), MADERNA (italijanski

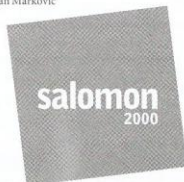
Z	C	A	R	A	J	U	G	L	A	V	A	Č	L	K
T	W	O	N	D	E	R	H	A	M	Y	E	H	A	O
N	V	E	Č	Ž	A	R	Y	A	L	L	M	N	P	C
U	O	O	I	I	M	G	D	V	A	I	E	A	A	I
K	N	L	J	G	V	E	D	N	R	L	Č	L	J	A
L	E	A	A	O	R	O	I	C	O	Š	C	I	N	N
I	M	M	L	N	N	R	N	S	M	A	R	C	E	Č
N	I	Z	A	R	S	G	S	A	R	F	I	S	O	I
C	P	A	B	I	S	E	Č	K	F	A	L	E	Ž	Č
N	J	A	X	E	Ć	I	M	Y	I	E	B	E	K	I
I	K	E	S	I	J	I	C	E	E	T	T	M	I	M
N	L	O	N	O	L	E	Č	H	S	N	A	S	N	Z
A	M	A	T	O	I	D	Ć	K	U	C	A	L	G	Ü
L	L	S	Z	A	S	Z	E	Š	U	V	A	R	E	K
P	O	G	O	V	E	D	A	R	E	V	I	Č	C	C

kipar, Stefano, 1576 - 1636), MAHRE (ameriški alpski smučar, Steve), MEI (nekdanji italijanski atlet, dolgoprogas, Stefano), MOSES (nemški slikar, Stefan), OSTOJIĆ (bosanski kralj, od 1418 do 1421, Stjepan), PIMENOV (ruski kipar, Stepan Stepanovič, 1784 - 1833), PLANIĆ (hrvaški arhitekt in publicist, Stjepan, 1900 - 1986), PLANINC (slovenski slikar in ilustrator, Štefan), RAZIN (ruski junak v protifevdalni vstaji, Stjenka, ok. 1630 - 1671), REDLI (nekdanji srbski boksar, Stevan), SEME (slovenski hokejski trener, Štefan), SKITALEC (ruski pisatelj, pravo ime Stepan Gavrilovič Petrov, 1869 - 1941), STEFANOVIĆ (srbski dramatik, Stefan ok. 1805 - ok. 1827), SZASZ (ameriški psihoanalitik, madžarskega rodu, Thomas Stephen), ŠČAP (nekdanji slovenski hokejist, Štefan), ŠUVAR (hrvaški politik, Stipe, 1936 - 2004),

VAI (ameriški kitarist, Steve), VUKČIĆ (najmogočnejši vladar srednjeveške Bosne, Štefan (14./15. stol.), WONDER (ameriški pevec in instrumentalist, od rojstva slep, Stevie), ZWEIG (avstrijski pisatelj, Stefan, 1881 - 1942), ŽARY (slovaški pesnik, Štefan), ŽIGON (srbski igralec slovenskega rodu, Stevo)

5

Stefan Marković



22. ЕНИГМАТСКА КОЛОНИЈА

У Сомбору је 3. и 4. јуна 2023. године, одржана традиционална енигматска манифестација, 22. Енигматска колонија, на којој је учествовало 18 љубитеља енигматике и игара. Домаћин овог успешно реализованог скупа енигмата, било је ЕД «Др Ђорђе Натошевић».



Учесници 22. Енигматске колоније у Сомбору

На овој енигматској манифестацији учествовали су:

01. Данијела МИЛУНОВИЋ, Ниш; 02. Зоран МИЛУНОВИЋ, Ниш; 03. Милош КАРНА, Београд; 04. Зоран ИЛИЈАШЕВИЋ, Нови Сад; 05. Зоран РАДИСАВЉЕВИЋ, Нови Сад; 06. Софија НЕЦИН, Нови Сад; 07. Драган ТОЛОМАНОСКИ, Сарајево; 08. Перо ГАЛОГАЖА, Ријека; 09. Здравко КУШЕН, Ријека; 10. Јосип ДУБРОВИЋ, Сијер; 11. Илија ОЗДАНОВАЦ, Привлака; 12. Милутин ТЕПШИЋ, Кљајићево; 13. Мирјана РАНЧИЋ, Сомбор; 14. Мирко РАНЧИЋ, Сомбор; 15. Блаженка КЉАЈИЋ, Сомбор; 16. Виолета ШУБАШИЋ, Сомбор; 17. Милан КРНЕТА, Сомбор и 18. Жељко ДИМОВИЋ, Сомбор.

На конкурс који је посвећен 22. Енигматској колонији у Сомбору, тема:

ДВАДЕСЕТДРУГИ СУСРЕТ ЕНИГМОКОЛОНИСТА,

пристигло је 20 анаграма, које је оцењивао жири у саставу: Данијела МИЛУНОВИЋ, Мирко РАНЧИЋ и Зоран МИЛУНОВИЋ. Победио је састав Зорана РАДИСАВЉЕВИЋА:

НУДИ СЕ ДРУГАРСТВО, А СМИСЛИТЕ ОДГОНЕТКЕ.

Други је био Стипан МЕДО са саставом:

НЕУМОРНИ СТЕ, СВУГДЕ СКЛАД И РАДО ГОСТИТЕ,

док је и треће место опет освојио Зоран РАДИСАВЉЕВИЋ:

СМОТРА СУ ЛЕГЕНДИ, ГДЕ СВИ ОДУ ТАКО СРЕТНИ.

У суботу, 3. јуна учесници Енигматске колоније су се надметали у састављању анаграма. Требало је саставити анаграм («насловњак») од неког наслова из последњег броја «Сомборских новина». Жири у саставу: Зоран МИЛУНОВИЋ, Илија ОЗДАНОВАЦ и Жељко ДИМОВИЋ, утврдио је следеће:

1. место, Зоран РАДИСАВЉЕВИЋ:

НА РЕДУ ПРИЈАТНО ВЕЧЕ, АЛ` ЗА ИНАТ, ЉУДИМА НЕНАДАН ТРОШАК
(наслов: НАЈЛЕПШИ ДАН ЗА МАТУРАНТЕ, УДАР НА НОВЧАНИКЕ РОДИТЕЉА)

2. место, Зоран РАДИСАВЉЕВИЋ:

МИ СА БОЉОМ КЛАСОМ ЗВЕЗДАНЕ ГЕНЕРАЦИЈЕ
(наслов: НОВЕ МЕДАЉЕ ЗА СОМБОРСКЕ ГИМНАЗИЈАЛЦЕ)

3. место: Софија НЕЦИН:

ЗАТО СЕ ГРАД ТРОШИО НА ВЕСЕЛИ ВРТ!
(наслов: СРЕДСТВА ЗА ОТВОРЕНО ИГРАЛИШТЕ)

У суботу, у поподневним сатима, у клупским посторијама, одржан је веома занимљив квизовкашки турнир, на коме је судио Перо ГАЛОГАЖА, а најуспешнија била Софија НЕЦИН.

СУПЕРКВИЗОВКА						
	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	1	2	3	4	ПОЕНИ МЕСТО
1	Драган ТОЛОМАНОСКИ		2	2	0	4 II
2	Илија ОЗДАНОВАЦ	0		2	0	2 III
3	Данијела МИЛУНОВИЋ	0	0		0	0 IV
4	Софија НЕЦИН	2	2	2		6 I

	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	1	2	3	4	ПОЕНИ МЕСТО
1	Милутин ТЕПШИЋ		0	0	0	0 IV
2	Зоран ИЛИЈАШЕВИЋ	2		2	2	6 I
3	Виолета ШУБАШИЋ	2	0		0	2 III
4	Блаженка КЉАЈИЋ	2	0	2		4 II

ПОЛУФИНАЛЕ

С. Нецин - Б. Кљајић 2:0
3. Илијашевић - Д. Толоманоски 2:0

ФИНАЛЕ

С. Нецин - 3. Илијашевић 2:0

У недељу, 4. јуна одржано је брзинско такмичење у решавању ребуса, које је саставио Бранислав НИКИЋ. Требало је решити 8 сликовних ребуса за 10 минута. У овој дисциплини најбоље се снашао Перо ГАЛОГАЖА, други је био Зоран РАДИСАВЉЕВИЋ, док је треће место заузео Милутин ТЕПШИЋ.

Истог дана је одржан и турнир «Бројке и слова»:

ЧЕТВРТФИНАЛЕ:

Милош КАРНА – Зоран РАДИСАВЉЕВИЋ 2 : 4,
 Виолета ШУБАШИЋ – Перо ГАЛОГАЖА 4 : 3,
 Зоран ИЛИЈАШЕВИЋ – Софија НЕЦИН 1 : 4,
 Драган ТОЛОМАНОСКИ – Блаженка КЉАЈИЋ 4 : 3.

ПОЛУФИНАЛЕ:


Зоран РАДИСАВЉЕВИЋ – Виолета ШУБАШИЋ 4 : 1,
 Софија НЕЦИН – Драган ТОЛОМАНОСКИ 4 : 2.

ФИНАЛЕ:

Зоран РАДИСАВЉЕВИЋ – Софија НЕЦИН 4 : 1.

Најуспешнији такмичар на овој колонији био је Зоран РАДИСАВЉЕВИЋ из Новог Сада, који је саставио најбољи «насловњак», победио на турниру «Бројке и слова» и био други у брзинском решавању ребуса. ЕД «Др Ђорђе Натошевић» доделило је најбољим такмичарима пригодне награде, а најуспешнијем такмичару поклон браварије «Даварт». Одржавање овог традиционалног дружења помогао је град Сомбор, а све учеснике «Сомболед» је даровао поклон пакетима.

Укрштеница



Само усправно!

АМОВИ, АРАРА, ИНАЧЕ, ЛАГУМ,
 ОНАТА, ПИЛОТ, РАЖАЊ, ТИГАР

**Најуспешнији рад
 на тему колоније,
 аутор: Жељко Димовић**

Решење:
 ЛОПАТАРИ, АНИМИРАН,
ГАЛОГАЖА,
 УТОВАРАЧ, МАТИРАЊЕ.



**Енигматски клуб КИКИНДА
Блог ТУПЉЕЊЕ И ОШТРЕЊЕ**

12. МЕМОРИЈАЛ «ЂУРО КНЕЖЕВИЋ»

У знак сећања на Ђуро Кнежевића, једног од наших најбољих анаграмиста, Енигматски клуб «Кикинда» је и ове године организовао традиционални конкурс за састављање чистог анаграма.

За 12. Меморијал «Ђуро Кнежевић» стигло је 118 анаграма од 52 аутора. У конкуренцији, по такмичару, могло је бити највише три анаграма. Тема је била:

ДУШАН ВАСИЉЕВ – ЧОВЕК ПЕВА ПОСЛЕ РАТА.

Жири ЕК «Кикинда» (Вања ТОМАШЕВ, Добривој ЈЕРИНКИЋ и Славко БО-ВАН) рангирао је анаграме који су били у финалу, те је утврђен следећи поредак:

1. место: Динко КНЕЖЕВИЋ, Батајница:

КАД СВРШИ ЧУПАВА НЕВОЉА, ПОЕТЕ СЛАВЕ!

2. место: Динко КНЕЖЕВИЋ, Батајница:

ВАЉАНОСТ ПИШЧЕВА ПЕРА ОДУВЕК СЛАВЕ!

3. место: Борис НАЗАНСКИ, Загреб:

РЕЧ, ДОВОЉНА И ЛЕПА, УВЕК СПАШАВА СВЕТ!

4. место: Драгиша ЦЕТИЋ, Гацко:

ОД ПАКЛА НЕВОЉА У СВЕТ ПИШЧЕВА ВЕРСА.

5. место: Томислав ПОПОВИЋ, Београд:

ПРАВА ЉУДСКА СЛАВА ВЕЧНО ИШТЕ ЕПОВЕ.

За првопласираног Динка КНЕЖЕВИЋА, ЕК «Кикинда» је обезбедио пехар и новчану награду од 5.000,00 динара.

Другопласирани Динко КНЕЖЕВИЋ, трећи Борис НАЗАНСКИ, четврти Драгиша ЦЕТИЋ и пети Томислав ПОПОВИЋ добиће од ЕК «Кикинда» симболичне награде – књиге.

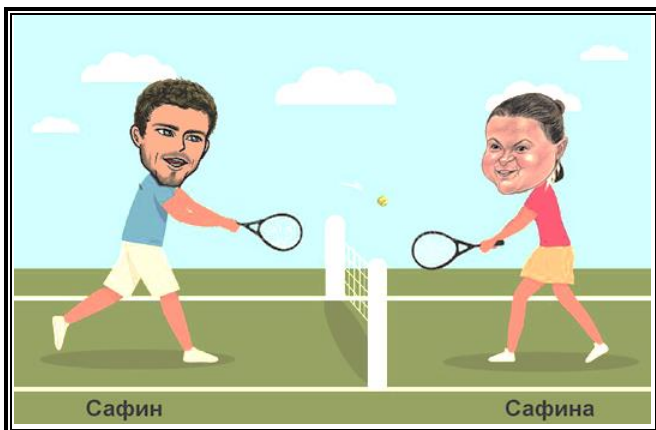
Организатор се захваљује свим учесницима овог надметања, а посебно честита победнику, као и свим награђеним такмичарима.

СА БЛОГА ЗА ЉУБИТЕЉЕ РЕБУСА БРАНИСЛАВА НИКИЋА

rebusi.blogspot.com

ПОБЕДНИЧКИ РЕБУС ЗА АПРИЛ 2023.

Аутор: Борис ДУБОВСКИ
 Досађује баштовану (1, 7, 4, 6 = 5, 4, 9)

**СМАРА ТОМИ ГРАДИНАРА (С Маратом игра Динара)**

ТАБЕЛА СА ГЛАСОВИМА СУДИЈА

plas-man	rebus	autor	I. Faiza	Miroslav Svetković	Nikola Petković	Boris Nazaretsky	Ejup Semić	Budimir Čorović	Krista Ivanov	zbir
1.	10354. Smara Tomi gradinara (s Maratom igra Dinara)	B. Dubovski	13	5	5		5		4	32
2.	10386. Snim, ali nije to to (snima linije Toto)	B. Dubovski	11		4	5	4	5		29
3.	10388. Ozvučicu radikale (Oz Vučicu radi kale)	B. Nikić	10	4	1	2	3	1		21
4.	10384. Ne ruži to zapažanje (Neru žito Zapa žanje)	B. Dubovski	10	2		4		4		20
5.	10369. Pare otišle raji (pareo, tišleraji)	B. Nikić	8	3	2	3	1	2		19
6.	10363. Naudi čimer Kati (na udici merkati)	A. Vuković	11		3				3	17
7.	10362. Pomor žaba u Kovinu (po morža, bauk o vinu)	A. Vuković	11						5	16
8.	10346. Bal upostenika (Balu posle Nika)	B. Miljević	9	1		1	2	3		16
9.	10383. Tati Mate treba (tat ima tetreba)	B. Miljević	7						1	8
10.	10381. Panorame Rima (Pan, Ora, Merima)	B. Miljević	6						2	8

ПОБЕДНИЧКИ РЕБУС ЗА МАЈ 2023.

Аутор: Гојко МАНДИЋ

Даје ти снагу (5, 5, 5 = 7, 2, 6, ијекавица)



КРИЈЕПИ ТЕ РАКИЈА (Крије Питер Акија)

ТАБЕЛА СА ГЛАСОВИМА СУДИЈА

plas-man	rebus	autor	Судије								zbir
			I Faža	Nikola Pečković	Miroslav Svetković	Branislav Nikić	Ejla Semić	Boris Nazarsky	Luka Perčić		
1.	10446. Krijepi te rakija (krije Piter Akija)	G. Mandić	9	4	5	4	2	4	5	33	
2	10425. Pop ipak ne zove (Po pipa nezove)	B. Dubovski	9		3	5	3	3	2	25	
3	10426. Sad Veru darker udari (sa dve rudarke rudari)	B. Dubovski	8	2	4	1	4		3	22	
4.	10448. Satraše nas ovi (sat Raše na sovi)	B. Miljević	8	3	2	3		2	1	19	
5.	10399. Borben Gal, Skit i garda Barbara (bor, bengalski tigar, dabar, bara)	T. Milat	6	5	1		5			17	
6.	10428. Povija čedo majka (po vijače do Majka)	A. Vuković	7			2	1	5		15	
7	10401. Mat Adorjana (matador, Jana)	A. Vuković	6	1				1	4	12	
8	10444. Nije mene sram (nijem Enes, ram)	G. Mandić	6							6	



Енигматски клуб КИКИНДА
Блог ТУПЉЕЊЕ И ОШТРЕЊЕ

**«ЕНИГМАТСКИ
ДАНИ ЛУДАЈЕ»**

Енигматски клуб «Кикинда», по девети пут, расписује традиционални састављачки конкурс «Енигматски дани лудаје» у три дисциплине:

УКРШТЕНИЦА

Саставите укрштеницу величине 11x9 поља без слике у којој је у петом водоравном реду уписано: ДАНИ ЛУДАЈЕ (и црно поље на крају). Укрштеницу не треба описивати, али треба обавезно навести изворе за мање познате појмове. Ове године имамо специфичан задатак – свако слово доноси одређен број бодова. Пласман ће бити одређен сабирањем бодова свих уписаних слова, а од тог збира одузима се број црних поља. Додатне бодове свака укрштеница ће добити на основу енигматског квалитета укрштенице (од 1 до 5).

- Вредновање слова:
- 1 бод: А, Е, И, О, Р, Т,
 - 2 бода: В, К, Л, Н, П, С,
 - 3 бода: Б, Д, Ј, М, У, Ц,
 - 4 бода: Г, З, Ћ, Ф, Х, Ч,
 - 5. бодова: Ђ, Ж, Љ, Њ, Џ, Ш.

ВАЖНО: Да би укрштеница била вреднована мора удовољити све уобичајене стандарде, сви појмови морају бити енигматски прихватљиви за редакције енигматских листова. Скраћенице од три и више слова нису дозвољене.

АНАГРАМ

Саставите чист анаграм од

АРХИТЕКТА МИЛАН ТАБАКОВИЋ ИЗ АРАДА (30 слова)

Милан Табаковић (1880 – 1946) пројектовао је три значајне зграде у Кикинди, које су део Градског језгра Кикинде.

РЕБУС

Саставите ребус (класичан са сликама) са решењем до 25 слова, с тим да у поставци (на слици) користите најмање два од понуђених појмова: **АМБАР, БАНАТ, ГУСЛЕ, ИЂОШ, КИНЂА, КОМУНА, МАМУТ, МЛИН, МОКРИН, НАКОВО, САЈАН, САЛАШ, СЛОВА, ЦРЕП** (у овом облику, не у падежу). У поставци ребуса (на сликама) дозвољена су два додатна (дописана) слова.

НАПОМЕНА: Код жирирања неће бити у предности ребуси који имају више од два појма са списка. Ребусе не треба цртати. Довољно је послати само идеју, али при састављању ребуса треба водити рачуна о начину презентације ребуса.

ПРОПОЗИЦИЈЕ:

1. Право учешћа имају сви који желе, са највише по три рада за сваку дисциплину (дакле 3x3). Можете послати и више радова, а накнадно одабрати оне који иду у конкуренцију.
2. Састави се потписују пуним именом и презименом аутора.
3. Радови се састављају на српском језику (екавица, фонетско писање страних имена).
4. Раније објављени ребуси биће елиминисани пре жирирања.
5. Радови се шаљу на адресе:

slavkobovan@yahoo.co.uk или slavkobovan@gmail.com

или поштом на адресу: **ЕК «Кикинда», Гаврила Принципа 11, 23300 Кикинда.**

6. Рок за слање радова: **10. 08. 2023.** до 24,00 сата.

7. Оцењивање ће обавити жири по избору ЕК «Кикинда».

НАГРАДЕ:

За сваку дисциплину победник ће добити пехар и новчану награду од 5.000,00 динара. Још неколико састава биће награђено другим пригодним наградама.

Кикинда, 01. 07. 2023.

Председништво ЕК «Кикинда»

DOPISNI PAZAH 2023.

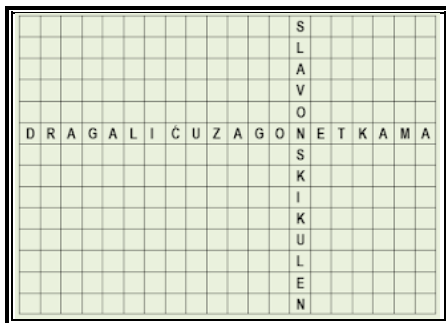
(sa bloga **DESETA UMJETNOST ENIGMATIKA**)

Zagonetački klub Dragalić je organizator 39. Susreta odgonetača i zagonetača Hrvatske (SOZAH). Prema programu, i u dogovoru s Hrvatskim Zagonetačkim Savezom, organizira se:

DOPISNI NATJEČAJ

ZA SASTAVLJAČE (PAZAH) U SLJEDEĆIM KATEGORIJAMA:

1.) KRIŽALJKA KLASIČNA, dimenzija 20 x 14 s ukrižanim tematskim pojmovima **DRAGALIĆ U ZAGONETKAMA** (naziv prve izdane knjige ZKD-a) i **SLAVONSKI KULEN** (tradicionalni slavonski proizvod);



Radove treba poslati najkasnije do **30. lipnja 2023.** godine na adresu:

ZAGONETAČKI KLUB DRAGALIĆ,
Ulica kralja Zvonimira 63, 35428
Dragalić ili na elektroničku poštu:

zag.klub.dragalic@gmail.com

**Predsjednik Zagonetačkog kluba Dragalić
Branislav Modrić**

2. POTIRALJKA s konačnom odgonetkom **HUDOLIN**;

3. ŠTIT 6x8 s tematskim pojmom **PODKONJAK**, posvećeno pokojnom Tihomiru, svestranom zagonetaču iz Cernika;

4. REBUS KLASIČNI u čijoj frazi moraju biti uvrštena najmanje dva od ponuđenih imena članova ZKD-a: ANĐA, ANTUN, BRANKO, EVICA, IGOR, MIRJANA, VJEKO, ŽELJKO; dovoljno je poslati postavku i rješenje u tekstualnom obliku, ali svakako treba voditi računa o mogućnosti slikovne prezentacije;

5. PREMOTALJKA s odgonetkom **ZAGONETAČKI KLUB DRAGALIĆ**, koja mora biti čista, bez izmjena.

Svi radovi moraju biti sastavljeni na hrvatskom jeziku, pravopisno korektni, te u skladu s uobičajenim pravilima sastavljanja za pojedine radove (posebno obratiti pažnju na izvorno pisanje stranih imena, te izbjegavanje istih korijena riječi u postavci i rješenju kod premetaljke i rebusa). Radove nije potrebno opisivati, ali obavezno treba navesti izvore za manje poznate pojmove.

Svaki sastavljač može poslati najviše po jedan rad u svakoj od kategorija. Sve ispravne radove žiri će ocijeniti i odrediti poredak sastavljača po kategorijama, a zbir istih će dati konačnu listu pojedinačno. Radovi moraju biti potpisani punim imenom i prezimenom (poželjan kontakt). Potrebno je navesti ime ekipe od tri člana, jer će se sumiranjem pojedinačnih rezultata dobiti i ekipna lista.

Напомена редакције «Весника»: Пошто је рок за слање састава истекао, ово је само информација о енигматским такмичењима у нашем региону.

Саставио: Мирослав Лазаревић, Београд

СЛОВНИ РЕБУСИ

1. ОПРЕЗ
(9,1,1,1,2,1,1,1 = 5,4,2,6)**У О Н И**2. ЗАВРШЕТАК ПОСЛА
(6,1,4,1,2,1 = 2,5,5,3)**М У М**3. ПОГРЕШАН ИЗБОР
(2,6,2,2,2 = 4,2,8)**ДУ (ВЕ)**4. Зарада се смеши,
а посао «цвета»,
да успешно буде,
то је њима мета.
(1,3,2,1,1,1 = 4,5)**В → БТ**5. У другој ће тури,
он да сипа њему,
барем кад је пиће,
сложни су у свему.
(1,6,3,1,1 = 3,5,4)**Л → ← Е**

ИНДИРЕКТИ

1. ВОЈНИ ПОДВИЗИ
(1,1,1,1,2,2,5 = 6,7)**БРАНИСЛАВА**2. ЗАВРШЕТАК ПРАВНИХ
ПОСТУПАКА (2,4,2,2 = 6,4)**РОТЕРДАМ**3. ВРСТА БИЉКЕ
(4,4 = 8)**МАРВИНОВИ
НОЖЕВИ**4. ЖИТЕЉИ ЈЕДНЕ АФРИЧКЕ
ДРЖАВЕ (2,5 = 7)**Физичар НИЛС БОР и
писац бајки ХАНС
КРИСТИЈАН АНДЕРСЕН . . .**5. РАДНИЦИ У РУДНИКУ
(1,1,4 = 6)**ДАРИНКА**

Решења:

СЛОВНИ РЕБУСИ: 1. Уједињени с У, О, па с Н, И – УЈЕДИ ЊЕНИ СУ ОПАСНИ; 2. Насамо М крај У са М – НА САМОМ КРАЈУ САМ; 3. ВЕ замена за ДУ је – ВЕЗА МЕ НАЗАДУЈЕ; 4. В иде до Б и Т – ВИДЕ ДОБИТ; 5. У сусрет иду Л, Е – УСУ СРЕТИ ДУЛЕ.

ИНДИРЕКТИ: 1. С Л, А, В не од Бране – СЛАВНЕ ОДБРАНЕ; 2. Од луке су ДА – ОДЛУКЕ СУДА; 3. Каме Лија – КАМЕЛИЈА; 4. . . . су Данци – СУДАНЦИ; 5. Р у Дари – РУДАРИ.



ЕНИГМАТСКИ СРЕМУШ

БИЛТЕН ЕНИГМАТСКОГ КЛУБА
«С Р Е М», ПЕЋИНЦИ

БРОЈ 17

ЈУЛИ 2023.

ПРИЈАТЕЉИ ЕК «СРЕМ» И
ЕНИГМАТСКОГ САВЕЗА СРБИЈЕ

ИЗРАДА ПЕХАРА, ПЛАКЕТА, МЕДАЉА,
УСЛУГА ШТАМПЕ И ГРАВИРАЊА



СВЕ ВРСТЕ ГРАФИЧКИХ УСЛУГА



Владимир
Шарић,
председник
ЕК «Срем»



Гордана
Шарић,
потпредседник
ЕК «Срем»

Секретар клуба:

Јована Милетић

Чланови клуба: Вукица ЈОВАНОВИЋ (Рума), Драгиша ЈОВАНОВИЋ (Рума), Драгослав ЈОВАНОВИЋ (Смедерево), Марија ЂУРЧИЋ (Брестач), Милица ПЕТРОВИЋ (Тител), Бранко КОМНЕНИЋ (Крагујевац), Драгана ШАРИЋ, Иван ШАРИЋ, Ксенија ШАРИЋ, Исидора МИЛЕТИЋ и Настасја МИЛЕТИЋ (сви Шимановци).

Пријатељи клуба: Крста ИВАНОВ (Бор), Марјан РАДАКОВИЋ (Ниш), Видоје СТЕФАНОВИЋ (Ниш) и Никола ПЕТКОВСКИ (Скопље).

Лого ЕК «Срем» урадио је Графички студио «ЕЛИТ» Златка Бабића из Шимановаца и представља загонетног фараона Тутанкамона

Билтен «Сремуш» издаје: ЕК «Срем», уредник: Владимир Шарић,
тел.: 022/480 – 211; 065/9999 – 212; Е – mail: vlagor5149@gmail.com,
прелом страна и техничка припрема издања: ЕК «Нова загонетка»

**АПРИЛСКЕ УКРШТЕНЕ РЕЧИ ЗА ПЕЋИНАЧКЕ НОВИНЕ
О УСКРСУ И ВУКУ КАРАЦИЋУ**

Аутори: ГОРДАНА и ВЛАДИМИР ШАРИЋ, Шимановци
Уређује: ЕК «Срем», Пећинци

И	М	О	Ћ	А	Н	К	А	■	Г	О	М	Е	З
С	А	Т	У	Р	Н	■	Н	А	Р	О	Д	Н	А
У	С	К	Р	С	■	А	К	Н	А	■	М	Е	Г
С	Т	О	Г	■	С	Т	Е	Г	Н	А	■	С	О
Х	■	В	У	К	К	А	Р	А	Џ	И	Ћ	■	Н
Р	А	■	З	В	Е	К	И	Р	■	К	У	Л	Е
И	М	А	■	А	Л	А	Т	■	П	И	Р	О	Т
С	У	Р	И	Н	А	М	■	А	П	Д	А	Ј	К
Т	Р	А	К	Т	■	А	Н	А	К	О	Н	Д	А

Тематски појмови:

НАРОДНА ЗАГОНЕТКА

(Умотворина коју је саку-
пљао Вук Караџић), УСКРС
(Верски празник који се обе-
лежава почетком пролећа;
Ускрснуће Христово), ВУК
КАРАЦИЋ (Реформатор срп-
ског језика и правописа, са-
купљач народних умотвори-
на), ИСУС ХРИСТ (Оснивач
хришћанства).

АНАГРАМИЈАДА ТЕМАТСКИХ ПОЈМОВА ИЗ УКРШТЕНИХ РЕЧИ
(аутори: Гордана и Владимир Шарић)

<p>ВУКОВА ПИТАЛИЦА – ЕНИГМА (7, 9)</p> <p>ОДГОНЕТКА НА РАЗНА питања добија се после дугог читања. Пажљиво решавање треба нама Вукових сакупљених заврзлама.</p> <p>(Решење: НАРОДНА ЗАГОНЕТКА)</p>	<p>ХРИСТОВО ВАСКРСНУЋЕ (5)</p> <p>СРК СУ свете водике попили верници за највећи празник, када су шарена јаја добили и Исусу Христу се молили. Христос васкрсе, ваистину васкрсе!</p> <p>(Решење: УСКРС)</p>
<p>РЕФОРМАТОР СРПСКОГ ЈЕЗИКА (3, 7)</p> <p>КЋИ, УВАР, ЏАК су лепе речи што их записа реформатор и стави у речник који нас лечи на необичан начин – као наратор.</p> <p>(Решење: ВУК КАРАЦИЋ)</p>	<p>ОСНИВАЧ ХРИШЋАНСТВА (4,5)</p> <p>УС(К)РС И СТИХ о њему сећа нас на оснивача века хришћанства и свему даје наду за живот човека!</p> <p>(Решење: ИСУС ХРИСТ)</p>

**МАЈСКЕ УКРШТЕНЕ РЕЧИ ЗА ПЕЋИНАЧКЕ НОВИНЕ
ЗА ДАН ОПШТИНЕ ПЕЋИНЦИ**

Аутори: ГОРДАНА и ВЛАДИМИР ШАРИЋ, Шимановци
Уређује: ЕК «Срем», Пећинци

К	У	П	И	Н	О	В	О	■	К	А	Р	А	Ш
О	Л	Е	Н	О	К	■	П	Е	Ћ	И	Н	Ц	И
Т	О	Р	Г	А	■	С	Р	Л	Е	■	К	И	М
О	Г	А	Р	■	Т	Р	А	О	Р	Е	■	Д	А
Р	■	Д	А	Н	О	П	Ш	Т	И	Н	Е	■	Н
А	Ш	■	М	И	Р	Ч	Е	А	■	И	В	К	О
Н	Е	Л	■	С	Т	И	Н	■	О	Г	Р	Е	В
И	В	О	Р	А	И	Ћ	■	Ш	И	М	Е	Н	Ц
Н	Е	В	Е	Н	■	И	Р	И	Т	А	Н	С	И

обележава у Пећинцима 22. маја), ШИМАНОВЦИ (Место у општини Пећинци где се налази Завичајна кућа).

Тематски појмови:

КУПИНОВО (Место у општини Пећинци на Обедској бари), ПЕЋИНЦИ (Општинско место у Срему чији је Дан општине 22. мај, када се одржава свечана седница Скупштине општине), ОГАР (Место у општини Пећинци где се налази Аксентијев кућерак), ДАН ОПШТИНЕ (Прослава која се

**АНАГРАМИЈАДА ТЕМАТСКИХ ПОЈМОВА ИЗ УКРШТЕНИХ РЕЧИ
(аутори: Гордана и Владимир Шарић)**

<p>МЕСТО НА ОБЕДСКОЈ БАРИ (8)</p> <p>ОВО ПИНКУ није близу, место на Обедској бари. О њему снимају у низу емисију која не стари!</p> <p>(Решење: КУПИНОВО)</p>	<p>НАЈМАЊА ОПШТИНА У СРЕМУ (7)</p> <p>И ПИЋЕНЦ(Е) попих у Вајату, а кафу у Палми, а на спрату, у сали општинске зграде добих поклоне и награде!</p> <p>(Решење: ПЕЋИНЦИ)</p>
<p>МЕСТО АКСЕНТИЈЕВОГ КУЋЕРКА (4)</p> <p>Није АРГО, РОГА нити ГОРА – село је што се волети мора! Аксентијев кућерак га краси, на главној путној је траси!</p> <p>(Решење: ОГАР)</p>	<p>ДАТУМ КАДА ПЕЋИНЦИ СЛАВЕ (3,7)</p> <p>ПОДНЕТ И НАШ предлог за награду за датум када Пећинци славе, да 22. маја добијемо нову наду кроз признање општинске управе!</p> <p>(Решење: ДАН ОПШТИНЕ)</p>
<p>МЕСТО ЗАВИЧАЈНЕ КУЋЕ (9)</p> <p>(Решење: ШИМАНОВЦИ)</p> <p>МИШО ВИНЦА тамо пије – тамо су му симпатије. Завичајна кућа ту је, он је често посеђује!</p>	

ЗАБАВНИКОВЕ УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Монументална грађевина на Савском тргу у Београду
(Скандинавка број 6, Локалитетов забавник, број 10,
април 2023, техничка припрема Мирослав Лазаревић)

АУТОР: ВЛАДИ- МИР ШАРИЋ	ВИДИТЕ СЛИКУ	МЕСТО КОД САРАЈЕВА	ПОЗОРИШНИ УМЕТНИЦИ	ТАКМИЧЕЊЕ У ЧАСТ УМРЛОГ СПОРТИСТЕ	СТИЛСКА ФИГУРА У КВАДРИЛУ	ГРАД У ФРАНЦУСКОЈ	РЕКА У СИБИРУ	МУШКО ИМЕ, КСАВЕРИЈ	ЛОКАЛИ- ТЕТОВ ЗА- БАВНИК	МИНЕРАЛ НАЂЕН НА АВАЛИ	ПОНИКНУТИ
ВИДИТЕ СЛИКУ									АРТИЉЕ- РИЈСКИ ПУК ДЕЛОВИ ТРАМВАЈА		
ЗАНАТ ТАПЕТАРА											
ПОЈЕДИ- НАЧНИ, ОСНОВНИ											
РТ НА САРДИНИЈИ					ХАЛА У ЉУБЉАНИ СТЕПЕНИ РАЗВОЈА						
ПРВО СЛОВЕ АЗБУКЕ		ЖМАРАЦ, ТРАЊЦ СТАРОЈЕ- ВРЕЈСКИ КРАЉ				ГЛУМИЦА, БРАНКА АМЕР. СЛИ- КАР, ЏОРџ					
УКРАСНИ ПРЕДМЕТИ							ЧЕШКИ ШАХИСТА, РИХАРД				
ВРЕО ОД УСИЈАЊА											
НАСРТИ, НАВАЛЕ											
ЕНЕРГИЈА		АМЕРИЧКИ ЦЕЗ ТРУ- БАЧ, ДОН ЕКОНОМСКИ БИРО									
МЕГА ЕЛЕКТРОН ВОЛТ				ЈУГ КАТОЛИЧКИ		СТАРИ ГЕРМАН					
АНТИЧКА РАЧУНСКА СПРАВА											
17. СЛОВО ТМИРИЛИЦЕ		ДОСАДА, ЧАМОТИЊА РАДИУС									
УПАЛА ШАРЕНИЦЕ, ДУЖУЦЕ ОКА											

